

OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

KNJIŽNICA E. KARDELJA
MUZEJSKI TRG 1A

3000 CELJE

INKARNAR

Letnik: XLIV, december 1999, številka 2/290

Srečno 2000!

Celje - skladišče

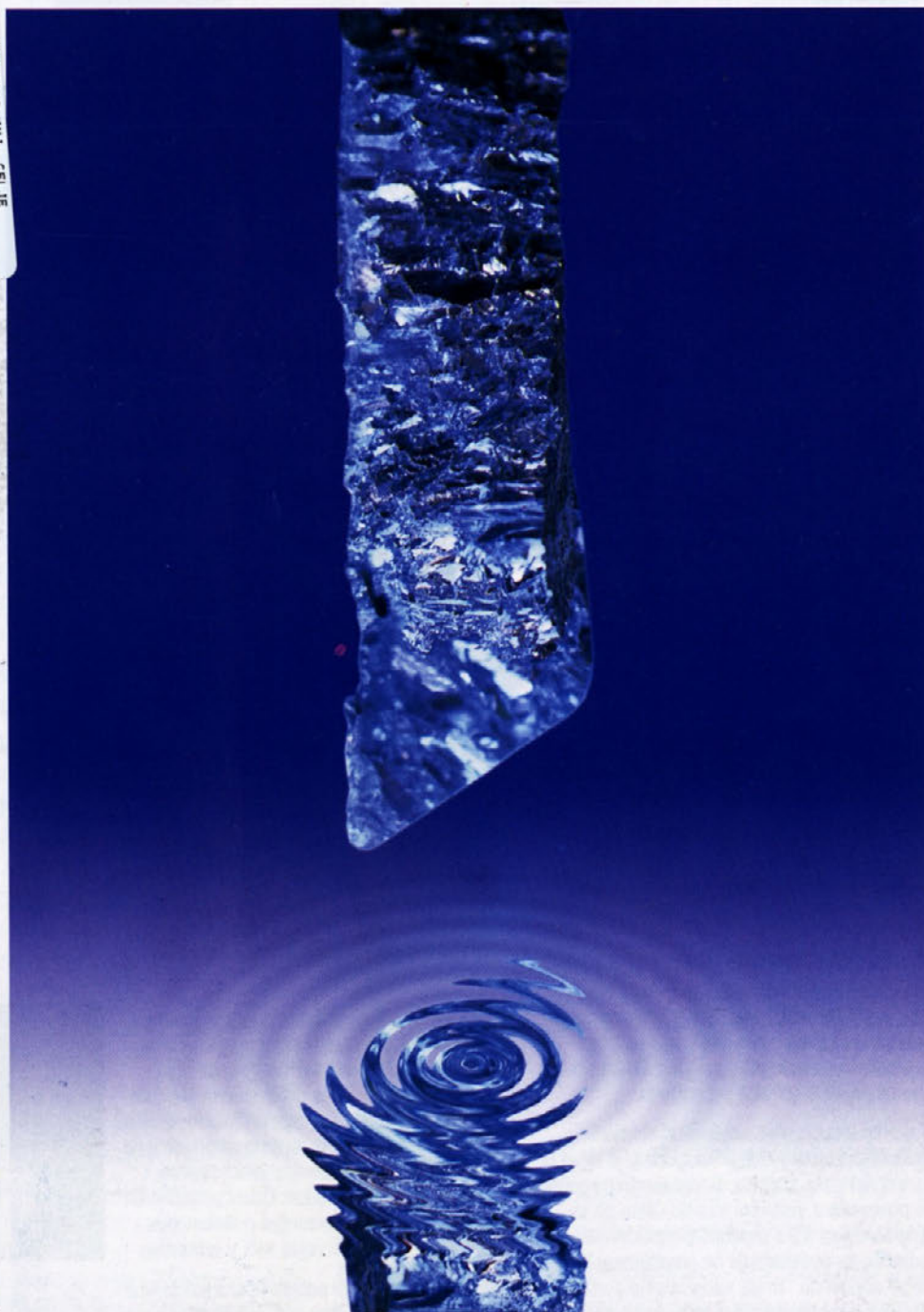
D-Per
59/1999

5000016008,2

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

IZVLEČEK IZ STENSKEGA KOLEDARJA 2000

Foto: Ramo Selimović

***SREČO, PREPOJENO Z LJUBEZNIJO,
VELIKO SOČNIH MISLI,
MIRNO VEST IN PRAVO LEPOTO
ZAČINIMO Z VELIKO DOBRE VOLJE IN DOBROTE!***

CINKARNA

metalurško kemična industrija Celje, d.d.

PODOBA VZTRAJNOSTI IN PRILAGAJANJA

- splošni podatki
- preteklost ima zgodovino
- Cinkarna v številkah
- prihodnost
- organiziranost
- prodajni programi
- ekologija
- kakovost
- e-pošta
- domača stran

Dobrodošli!

DOBRODOSLI!

ZANIMIVOSTI

www.cinkarna.si

IZDAJANJE PROSPEKTOV PO NOVEM

V skladu s pridobivanjem certifikatov kakovosti in novimi organizacijskimi navodili prehajamo na nov sistem izdajanja prospektov in letakov za naše proizvode. Po zahtevah ISO standardov morajo namreč biti vsi prospekti vodeni pod svojo identno številko, da je omogočeno računalniško vodenje zalog. Zaradi navedenega bomo v kratkem času prešli na izdajanje prospektov in letakov preko ekonomata, kjer se že sicer vrši izdajanje pisarniškega materiala. Dvigovanje prospektov bo mogoče z zahtevnico.

CINKARNA NA SPLETNIH STRANEH

V teh dneh je v zaključnem delu prva faza priprave naših spletnih strani. V sodelovanju s firmo Maček d.o.o. iz Celja smo namreč že pripravili okvirne predstavitevne tekste v slovenščini. Tako lahko obiskovalci spletnih strani od 7. 12. 1999 na ekranu preberejo tudi podatke o Cinkarni pod naslovom "www.cinkarna.si". V prvi fazi je na spletnih straneh mogoče najti splošne podatke o Cinkarni, organiziranost, kratko zgodovino, naše načrte za prihodnost, ekološka prizadevanja ter kratko predstavitev prodajnih programov.

S tem pa delo na naših spletnih straneh še ni zaključeno, saj bomo okvirno predstavitev firme razširili še s podrobnejšo predstavitvijo vseh naših proizvodov. Nato pa sledi še celotna predstavitev v angleškem jeziku.

SEJMI

Drugo polletje letošnjega leta je bilo v primerjavi s prvim nekoliko "mirnejše", kar se tiče predstavitev na sejmi, saj smo Cinkarno predstavljali le na treh prireditvah.

Tako se letos nismo udeležili Kmetijsko živilskega sejma v Gornji Radgoni, ki je bil sicer že več let naša stalnica. Sodelovanje na sejmu je povezano z visokimi stroški. Zato so se odgovorni za agro prodajni program letos odločili, da sodelovanje na navedenem sejmu letos odpovedo. To pa nadomestijo z vrsto drugimi, manjšimi aktivnostmi za podporo prodaji. Tako so sodelavci agro prodajnega programa svoje proizvode predstavili na sejmu Sadjja, vina in kruha v Slovenskih Konjicah. Ob tem pa so izvedli še vrsto strokovnih posvetovanj, s katerimi so skušali naše proizvode približati porabnikom.

Na Jesenskem zagrebškem velesejmu smo se predstavili skupaj s firmo Turbo Zagreb, ki je

najpomembnejši prodajalec naših proizvodov na Hrvaškem. Na razstavnem prostoru smo poleg obširnejše predstavitev gradbenega programa predstavili še proizvode in storitve PE Veflon, praškaste in druge premaze ter našo pločevino. V času sejma pa smo za povabljenе goste izvajali tudi obširnejše predstavitev nekaterih naših proizvodov. Odziv povabljenih na te predstavitev je presegel pričakovanja, zato bomo podobne izvajali tudi v prihodnje.

V mesecu oktobru so potekale tudi intenzivne priprave za predstavitev grafičnega programa na sejmu Grafima Beograd. Zaradi nemirov in demonstracij v Beogradu pa smo morali v zadnjem hipu odpovedati sodelovanje na sejmu.

Zadnja predstavitev Cinkarne na sejmi v tem tisočletju pa je potekala v času od 17. 11. do 21. 11. V teh dneh sta na sejmskem prostoru v Celju vzporedno potekala dva sejma: gradbeni sejem Domofin in Eko sejem, katerega poudarek

je bil na ekološkem obnašanju ljudi in predstavitvi vsega, kar je z ekologijo povezano. V okviru obeh sejmov smo predstavili gradbeni program in del agro prodajnega programa. Na žalost pa je bil obisk na tem sejmu nekoliko manjši od pričakovanih, saj jo je organizatorjem in nam razstavljalcem zagodilo vreme.

Služba tržnega komuniciranja

NOVOLETNA POSLANICA

Poslovali smo uspešno

V letu 1999 smo poslovali enako uspešno kot v preteklem poslovnem letu, v letu 2000 pričakujemo še boljše rezultate.

Svetovna kriza je v letu 1999 k sreči le nekoliko popustila, kar je ugodno vplivalo na naše poslovanje. Lahko smo bolje prodajali in povečevali naše proizvodnje. Letošnji plan bomo tako prekoračili za približno 5 do 6 odstotkov. Tudi za leto 2000 so obeti ugodni, saj pričakujemo, da bomo lahko načrtovali najmanj tolikšno zvišanje.

Našo nosilno proizvodnjo titanov dioksid iz leta v leto moderniziramo, za plasma pa pri tem znatno pripomore vedno boljši položaj na trgih. Vse kaže, da bo tako tudi v prihodnjem letu in da bomo lahko prodali vso količino proizvodnje ter zanje dogovorili nekoliko bolj ugodne cene. Kljub temu, da načrtujemo, da bodo ostale proizvodnje ostale na enaki ravni kot letos, v letu 2000 predvidamo stabilno poslovanje.

Naša najpomembnejša skrb je še vedno zniževanje stroškov in zmernost pri naložbah ob stalnem zavzemanju za izgradnjo sistema kakovosti. S ponosom lahko ugotovimo, da smo v letu 1999 uspeli pridobiti certifikat ISO 9002 za proizvodnjo in prodajo titancinkove pločevine. Še težja naloga pa nas še čaka, namreč, da le-tega pridobimo tudi za proizvodnjo in prodajo titanovega dioksida, ker se bomo le na ta način lahko dokazali v svetu in že tako relativno kakovostni izdelek potrdili s tem dokumentom.

Iz starega dela Cinkarne smo v novi del preselili že vso proizvodnjo. Tako smo v letu 1999 uspeli dokončati še zadnji metalurški obrat Cinkovih zlitin, ki je začel obratovati v novem delu. Zdaj je potrebno vso naložbeno dejavnost usmeriti v modernizacijo in povečanje proizvodnje titanovega dioksida. Pripravljena je že cela vrsta projektov, pripravljen pa je tudi projekt za suho odlaganje

sadre, kar seveda zahteva veliko finančno breme, katerega bomo samo z uspešnim poslovanjem uspeli uspešno razrešiti. V starem delu tovarne sta ostali le še upravna stavba in stavba, v kateri je razvojni oddelek, za obe načrtujemo preselitev v drugi polovici leta 2000. V ta namen je načrtovana izgradnja novega objekta pri glavnem vhodu v Cinkarno.

Da bo naše proizvode mogoče plasirati na domače in tuje trge, moramo biti pri delu še vedno kar se da racionalni. Modernizacija, varčevanje, racionalizacija so stalne in pomembne naloge, da bomo kos vedno večjemu obremenjevanju države z visokimi stroški na področju energije,

ekologije in davkov. Še vedno pa tudi plačujemo nerealni tečaj tolarja in s tem izgubljam o ogromno denarja, ki bi ga lahko koristno uporabili za svoj razvoj. Glede na to, da danes izvozimo na zahodna tržišča že 80 odstotkov celotne proizvodnje, smo pravzaprav že pripravljeni na čas, ko bo naša država stopila v Evropsko unijo. Vstop v EU je za naše podjetje zelo pomembno, saj bo takrat odpravljena omejitev za naše kupce - v nekaterih državah morajo le-ti plačevati carino na naše proizvode.

Glede na vse povedano nimam nobenega razloga za pesimizem, ker v prihodnjem poslovanju vidim garancijo za uspešno delo.

Drage sodelavke in sodelavci, zahvaljujem se vam za vse postorjeno v letu 1999 in vam v letu 2000 želim veliko sreče, zdravja in osebnega zadovoljstva, ter uspešnega dela doma, kakor tudi pri nas v podjetju.

Predsednik Uprave
Marjan Prelec, univ. dipl. inž. gradb.

Kako smo prodajali

V obdobju januar - oktober 1999 smo se z ukrepi tekoče poslovne politike prilagajali zunanjim in notranjim pogojem poslovanja s ciljem, da se obdrži stabilnost poslovnega sistema in doseže čimboljši poslovni rezultat.

V obdobju januar - oktober 1999 je Cinkarna s prodajo proizvodov, storitev in trgovskega blaga dosegla **prihodek v višini 16.534.546** tisoč tolarjev. S tem je letni plan prodaje dosežen z 91 %, doseženi rezultati v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta pa so višji za 5%.

	Doseženo I. - X. 1998	Plan 1999	Doseženo I. - X. 1999	Indeks		Delež trga I. - X. 1999
	1	2	3	3:1	3:2	6
CC Skupaj	15.681.486	18.207.943	16.527.542	105	91	100,0
- domači trg	3.248.626	4.269.112	3.269.425	101	77	19,8
- izvoz	12.432.860	13.938.831	13.258.117	107	95	80,2

V 000 SIT

Na dosežene rezultate prodaje obravnavanega obdobja je v največji meri vplivala prodaja nosilnega proizvoda titanovega dioksida, ki predstavlja 60,4% vrednosti prodaje podjetja.

Drugi najpomembnejši izvozni proizvod je titancinkova ploščevina, saj je vrednost prodaje le-te dosegla v desetih mesecih tega leta 19,5% vrednosti prodaje podjetja.

Pri ostalih prodajnih programih, ki se tržijo predvsem na domačem trgu in trgih nekdanje Jugoslavije, je bilo nekoliko večje kot v enakem preteklem obdobju povpraševanje po gradbenih masah, rastnih substratih, rastlinskih zaščitnih sredstvih, tiskarskih ploščah, grafičnih preparatih, antikorozijskih premazih in žveplov kislini. Na teh trgih se srečujemo z velikim številom konkurenčnih proizvodov, ki vplivajo na našo ponudbo in komercialne pogoje.

Deleži poslovnih enot v skupni vrednosti prodaje proizvodov in storitev Cinkarne Celje v obdobju januar - oktober 1999:

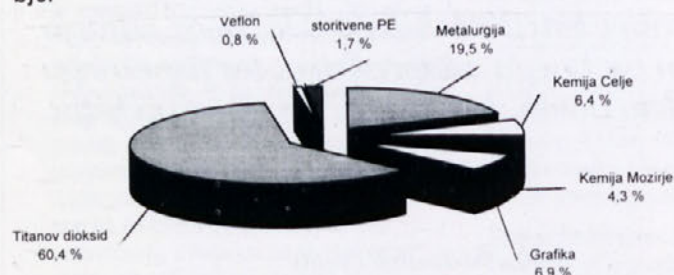
Obseg proizvodnje po poslovnih enotah

Poslovna enota	I N D E K S	
	Doseženo obd. 99 / obd. 98	Doseženo obd. 99 / plan obd. 99
Metalurgija	88	90
Kemija Celje	111	101
Kemija Mozirje	119	105
Grafika	98	88
Titanov dioksid	112	116
SKUPAJ Cinkarna Celje	105	106

Kako smo proizvajali

Obseg proizvodnje se je v obdobju januar - oktober 1999 prilagajal potrebam tržišča in ohranjevanju optimalnih zalog.

Dosežen obseg proizvodnje je v obravnavanem obdobju na nivoju Cinkarne za 5% višji od doseženega v enakem obdobju preteklega leta in hkrati za 6% višji od plana za navedeno obdobje.

Gibanje zaposlenih

Število zaposlenih v Cinkarni na dan 31. 10. 1999 znaša 1312 in se je glede na stanje 31. 12. 1998 znižalo za 32 zaposlenih ali 2,4%. Na področju zaposlovanja se nadaljuje politika produktivnega zaposlovanja s prioriteto notranjega preražporejanja.

Obseg odsotnosti z dela se je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta znižal iz 22,7 na 22,2% od tega se 9,0% odsotnosti nanaša na boleznine. Odstotek boleznin je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem ostal nespremenjen ter znaša 9%.

Pregled števila zaposlenih in odsotnosti z dela po poslovnih enotah

Poslovna enota	STANJE ZAPOSLENIH		Indeks 99:98	ODSTOTEK ODSOTNOSTI		Indeks 99:98	ODSTOTEK BOLEZNIN		Indeks 99:98
	31.12.1998	31.10.1999		I-X.98	I-X.99		I-X.98	I-X.99	
Strokovne službe	429	420	97,9	22,2	21,8	98	8,8	8,7	99
Metalurgija	163	118	72,4	27,3	27,9	102	13,1	13,6	104
Ke - mija Celje	55	54	98,2	26,1	21,8	84	13,4	9,7	72
Kemija Mozirje	41	39	95,1	18,1	16,9	93	5,1	4,1	80
Grafika	124	121	97,6	25,8	22,1	86	12,5	9,5	76
Vzdrž. in Enereg.	298	296	99,3	21,6	21,1	98	8,1	8,2	101
Titanov dioksid	193	225	116,6	20,2	23,0	114	5,9	9,0	153
Velfon	41	39	95,1	19,0	17,8	94	4,4	5,1	116
SKUPAJ CC	1344	1312	97,6	22,7	22,2	98	9,0	9,0	100

Gibanje plač

Pri politiki oblikovanja plač se upoštevajo podjetniške pogodbe, drugi ustrezni predpisi in s planom zastavljena politika plač.

Povprečna bruto plača na zaposlenega za obdobje januar - oktober 1999 znaša 186.487 SIT in je za 19% višja od povprečne bruto plače izplačane v letu 1998, ko je le-ta znašala 156.697 SIT. Povprečno izplačana neto plača na zaposlenega je v obdobju januar - oktober znašala 121.320 SIT, in se je v primerjavi s povprečjem leta 1998 povečala za 18,4%.

Poslovni rezultati in ocena za leto 1999

Skupni prihodki družbe so dosegli vrednost 17,2 milijarde tolarjev, kar je za 7% več kot v enakem obdobju preteklega leta in za 10% več kot je planirano za to obdobje.

Z doseženimi prihodki in ob zaostrenih ukrepih za obvladovanje vseh vrst stroškov poslovanja smo dosegli čisti dobiček v višini 483.141 tisoč tolarjev, s čimer presegamo letni plan čistega dobička za leto 1999.

Glede na že dogovorjene prodajne posle, Uprava ocenjuje, da bomo na nivoju Cinkarne z ukrepi tekoče poslovne politike presegli tako z letnim planom zastavljene cilje kot tudi rezultate, dosežene v preteklem letu.

Jožica KOŠAK

Gibanje vrednosti delnic in trgovanje z njimi

Pri pregledu trgovanja s cinkarniškimi delnicami na prostem trgu (oznaka CIGG) lahko ugotovimo, da so bile delnice za kupce najbolj zanimive konec septembra, ko so dosegle vrednost nad 9.000,00 tolarjev. Sicer pa trgovanje z delnicami ni tako skromno, saj nas po prometu z delnicami uvrščajo na 12. mesto med

50-družbami. Obseg prometa v tem mesecu je bil 78 milijonov tolarjev. Glede na slabo razviti trg delnic, rast cinkarniških delnic še ni občutna, vendar cinkarniški delničarji rast cene delnice nedvomno še pričakujemo zlasti zaradi tako uspešnega poslovanja kot ga imamo zdaj.

TEČAJNICA

PREGLED TRGOVANJA Z DELNICAMI CINKARNE CELJE Z OZNAKO CIGG NA PROSTEM TRGU

Datum tečajnice	Objava DELO	Enotni tečaj	Sprem. %	Povpraševanje	Ponudba	Maximalni	Minimalni	Promet v 1000	Promet BAS#	Število delnic
29. 1. 99	30. 1. 99	8.280	1,60	8.310	9.500	8.280	8.280	50	50	6
26. 2. 99	27. 2. 99	8.806	0,07	8.800	8.900	8.820	8.800	607	643	103
31. 3. 99	1. 4. 99	8.403	-0,75	8.400	8.500	8.420	8.280	2.189	1.681	260
30. 4. 99	30. 4. 99	7.224	0,93	7.130	7.600	7.300	7.150	4.385	4.385	607
31. 5. 99	1. 6. 99	7.818	-0,41	7.830	7.850	7.850	7.790	993	993	127
30. 6. 99	1. 7. 99	7.807	0,30	7.600	8.000	7.900	7.400	18.908	913	2.422
30. 7. 99	31. 7. 99	7.988	-0,15	7.810	8.100	8.000	7.900	3.315	3.315	415
31. 8. 99	1. 9. 99	8.781	-2,43	8.900	9.190	9.000	8.700	685	685	78
30. 9. 99	1. 10. 99	9.295	-0,33	9.020	9.400	9.390	9.260	30.094	3.802	3.237
29. 10. 99	4. 11. 99	8.950	-0,55	7.100	9.000	8.950	8.950	465	465	52
26. 11. 99	4. 12. 99	8.961,61		8.000	8.900					
8. 12. 99	9. 12. 99	8.700	-0,31	8.250	8.950	8.700	8.700	609		70

Struktura cinkarniških delničarjev

Struktura delničarjev Cinkarne se nenehno spreminja. V obdobju od pomladi leta 1996 do konca novembra 1999 se je število delničarjev znižalo za 27 odstotkov. Od 5.077 delničarjev v začetku lastninjenja je zdaj še 3.705 delničarjev, ki ima isto število delnic, to je 814.626. Število delničarjev kot tudi delnic je višje pri nekdanjih zaposlenih in upokojenecih seveda pa se je zaradi odhodov iz podjetja sorazmerno znižalo število delničarjev - zaposlenih. 674 družinskih članov je očitno prodalo 11 tisoč delnic, zato pa imajo višje število delnic DZU in PID-i.

	Število delničarjev		Število delnic	
	30.4.1996	30.11.1999	30.4.1996	30.11.1999
BIVŠI ZAPOSLENI	397	268	31.996	16.119
UPOKOJENCI	425	392	49.194	30.765
DRUŽINSKI ČLANI	1.580	906	27.220	16.238
DZU+PID+OSTALO	1.178	936	531.962	630.899
ZAPOSLENI	1.497	1.203	174.254	120.605
Skupaj	5.077	3.705	814.626	814.626

Struktura lastništva delnic konec novembra 1999

	Število delnic v %	
	1998	1999
SKLADI	33,55	34,03
NOTRANJI DELNIČARJI	31,53	20,56
JAVNA PRODAJA	32,86	43,35
DENACIONAL. UPRAVIČ.	2,06	2,06

Na lestvici PID-ov in družb (javna prodaja) vodi Kmečka družba, nato Nacionalna finančna družba, Triglav DZU, DZU Krona, Atena, sledijo Krekova družba, Primorski skladi, LB Maksima, Arkada DZU in druge.

PA ŠE TO!

Ali vas kaj preseneča podatek, da do danes še vedno 188 delničarjev ni dvignilo dividende, ki so jim bile nakazane 10. 7. 1998 in tudi ne 226 delničarjev dividend, ki so jih prejeli 23. 8. 1999?

Če dvomite v to ali ste dvignili dividendo, preverite v A banki!

PODJETJE + CERTIFIKAT ISO 9002 = UREJENO PODJETJE

Pridobili certifikat ISO 9002, zdaj samo še preverjanje

Tudi Cinkarna se je vpisala v seznam tistih slovenskih podjetij, ki so že pridobila certifikat ISO 9002. Pridobila ga je PE Metalurgija za proizvodnjo in prodajo Titancinkove pločevine. S tem je vzpostavljen sistem kakovosti dela in poslovanja, katerega je potrebno nenehno preverjati in izpolnjevati.

V začetku julija smo uspešno preživeli certifikacijsko presojo za prodajo in proizvodnjo titancinkove pločevine. V začetku oktobra pa smo dobili tudi uradne listine, ki potrjujejo, da je naš sistem kakovosti skladen s standardom ISO 9002. Presojevalci firme Bureau Veritas Quality International (BVQI) so bili precej dosledni, kar je tudi prav. Certifikat velja tri leta, vendar je v tem obdobju obvezna vsaj ena kontrolna presoja s strani BVQI. BVQI pa se lahko pojavi v tem času tudi večkrat, le da se najavi pet dni prej in izvede izredno presojo. Po poteku treh let pa se moramo pripraviti na ponovno presojo (reaudit) v takem obsegu, kot je bila letos julija. Na tak način je zasledovana redna uporaba in spoštovanje dokumentacije, ki smo si jo predpisali (Poslovnik, Organizacijska navodila, Navodila za delo,...)

V standardu ISO 9002 so vsa poglavja standardna napisana tako, da se spoštuje Demingovo načelo: planiraj - naredi - preveri - ukrepaj. Vsa leta smo letne plane pripravljali brez napisanih ciljev kakovosti. To se sedaj spreminja. Vodstvo podjetja skupaj z direktorjem PE Metalurgija (v bodočnosti pa tudi z drugimi direktorji) oblikuje cilje kakovosti. Uresničevanje ciljev vodstvo podjetja spremlja dvakrat letno in dobi vsa potrebna poročila (osem poročil). Če se letnim ciljem kakovosti ne približujemo, se dogovorimo za ukrepanje med letom. Vsi ti dogovori so zapisani kot korektivni ukrepi.

Da bi si zagotovili izboljšanje in uporabo sistema kakovosti, imamo dvakrat letno interne presoje. V presoje je vključeno veliko ljudi in zato nastane tudi veliko novih idej. Z notranjimi presojami preprečujemo večja presenečenja, ki bi jih lahko doživeli ob kontrolni presoji BVQI.

Vse napisano nas lahko prepriča, da pridobitev certifikata ni enkratno dejanje, ampak se zahteva tudi vzdrževanje sistema kakovosti, kar je celo težje. Dejstvo je, da vse kar zapišemo moramo spoštovati in da vsi ti dokumenti niso za v predal. Treba jih je uporabljati, seznanjati z njimi sodelavce, skratka delovati urejeno.

Mija MARIN

Planiraj - naredi - preveri - ukrepaj

Korektivni in preventivni ukrepi (KPU) - orodje vodstva, s katerim lahko uravnava in obvladuje vse poslovne procese, ki vplivajo na uspešnost, produktivnost in racionalnost poslovanja podjetja kot celote ter kakovost proizvodov.

KPU so v standardu ISO 9002 zapisani kot element sistema kakovosti v poglavju 4.14, kjer so postavljene zahteve po dokumentiranem postopku za izvajanje KPU. Včasih je težko ločiti ali gre za korektivni ali preventivni ukrep, zato je pomembno, da osvojimo definicijo (ISO 8402) le-teh:

Korektivni ukrep (KU) - Ukrep, s katerim se odstranijo vzroki za **obstoječo** neskladnost, hibo ali drugo nezaželeno stanje in se s tem prepreči ponovno nastajanje teh stanj.

Preventivni ukrep (PU) - Ukrep, s katerim se odstranijo vzroki za **potencialno** neskladnost, hibo ali drugo nezaželeno stanje z namenom, da se prepreči nastajanje teh stanj.

PU je za razliko od KU ukrep, ki prepreči neskladnosti in probleme, ki se še niso pojavili, ampak bi se lahko. Ko so se napake že pojavile, je prepozno za preventivo, takrat nastopijo korektivni ukrepi.

Primer preventivnega ukrepa je statistično obvladovanje procesa (SPC). Kadar opazimo, da se proces približuje svojim kontrolnim mejam in obstaja verjetnost, da jih bo prestopil, v primerem trenutku ukrepamo in proces spet stabiliziramo. S takimi ukrepi preprečimo nastanek slabe kakovosti.

Najbolj pogosto pa se v preventivne namene uporablja analiza zgodovinskih podatkov (računajo se trendi, identificirajo se vzroki ponavljajočih se problemov. Na tej osnovi nato uvajamo izboljšave in jih prenašamo v bodoče procese. Tu je med PU in KU zelo ozka meja, ki pa temelji predvsem na časovni oddaljenosti problemov, ki so se v preteklosti že pojavili.

Korektivni ukrep izhaja največkrat iz **poročil o neskladnostih** (napake, ki se beležijo v procesu, reklamacije kupcev, notranje presoje, pregled s strani vodstva) in obravnava trenutne in obstoječe probleme, ki jih je potrebno

Certifikat sistema kakovosti

prejme

CINKARNA CELJE
METALURŠKO KEMIČNA INDUSTRIJA CELJE, D.D.
CELJE, SLOVENIJA

Bureau Veritas Quality International (BVQI)
potrjuje, da je bila opravljena presoja sistema
zagotavljanja kakovosti pri navedenem dobavitelju in
da je uveden sistem skladen z
zahtevami standardov:

STANDARDE KAKOVOSTI

ISO 9002:1994

DOBAVITELJEVE DEJAVNOSTI VKLJUČUJEJO

PROIZVODNJA IN PRODAJA TITANCINKOVE PLOČEVINE

Presoji datum odobritve: 27. SEPTEMBER, 1999

Pod pogojem, da dobavitelj neprekinjeno zagotavlja zadostno upravljanje sistema kakovosti, ta Certifikat velja za obdobje treh let, od:

27. SEPTEMBER, 1999

Datum: 7. OKTOBER, 1999

Za Bureau Veritas Quality International

Certifikat št.: 60595

SF06/SLO

The use of the Accreditation Mark indicates accreditation in respect of those activities covered by the accreditation certificate number 60595

analizirati, določiti vzroke, predlagati rešitve, se odločiti o primerni rešitvi in jo uporabiti (uvesti, če je potrebno), ter na koncu ovrednotiti učinkovitost rešitve.

V Cinkarni smo predpisali postopek, nadzor in dokumentacijo izvajanja korektivnih in preventivnih ukrepov z organizacijskim navodilom.

1) **Pobudo** za lansiranje KPU lahko poda vsak delavec v poslovnem procesu z ustnim ali pisnim opisom problema (problemi, ki so del proizvodnega ali poslovnega procesa in se rešujejo po navodilih za delo, standard ISO 9002 ne opredeljuje kot korektivne ukrepe, temveč kot **korekcije**). Največkrat pa se KPU lansirajo na proizvodnih sestankih, kolegijih, Timih kakovosti in Svetu kakovosti na podlagi poročil.

2) **Lansiranje KPU** pomeni, da opredelimo naloge, ki se morajo izvesti za rešitev problema, določimo izvajalce teh nalog ter rok, v katerem naj se ukrep izvede. Če je izvajanje ukrepov zahtevnejše, se lahko določi tudi projektna skupina. KPU se lansirajo na **posebnem obrazcu** na dveh nivojih:

- direktorji in vodje posameznih poslovnih in organizacijskih enot za KPU, ki se izvajajo po posameznih enotah;
- generalni direktor oz. pooblaščen oseba za KPU, ki se izvajajo na nivoju podjetja in zahtevajo v reševanju sodelovanje več poslovnih in organizacijskih enot.

3) Ukrep se **zaključi**, ko se uvede rešitev v prakso, kar se tudi ustrezno dokumentira.

4) **Verifikacija** ukrepa pa je preverjanje učinkovitosti, rešitve v nekem časovnem obdobju (največkrat 3 do 6 mesecev od zaključka ukrepa).

Nadzor vodstva nad KPU je nujen zaradi tega, da se istega problema ne rešuje nepovezano in nekoordinirano, da je znan in nadzorovan obseg ukrepanja v podjetju ter da se zagotovi ustrezne pogoje za učinkovito ukrepanje.

Alenka STEPANČIČ

Notranje presoje kakovosti

Standard ISO 9002 v poglavju 4.17 zahteva redno izvajanje notranjih presoj sistema kakovosti.

Notranje presoje se v podjetju izvajajo z namenom, da se preveri ali se dejavnosti izvajajo v skladu z zahtevami sistema kakovosti in ali je uveden sistem kakovosti ustrezen in učinkovit za doseganje postavljenih ciljev. V postopku izvajanja notranjih presoj se ugotavlja, ali se pri elementih sistema kakovosti glede na izdano dokumentacijo (Poslovnik kakovosti, org. navodila, nav. za delo) upoštevajo predpisane zahteve ali ne. V kolikor dejansko stanje odstopa od predpisanega, se sprožijo korektivni ukrepi. Sledi preverjanje njihove učinkovitosti.

V podjetju smo si v Poslovniku kakovosti Cinkarne predpisali, da se redne notranje presoje izvajajo dvakrat letno. Postopek izvajanja je dokumentiran z organizacijskim navodilom: „Izvajanje notranjih presoj sistema kakovosti“.

Za pripravo in organizacijo notranjih presoj je zadolžena vodja Službe kakovosti. Priprava obsega izdelavo letnega plana notranjih presoj, določitev področja in predmeta presoje, določitev skupine za presojo in vodje skupine ter predvideni datum opravljanja presoje.

Predmet presoje lahko vsebuje naslednje dejavnosti ali področja:

- posamezno organizacijsko enoto
- posamezni element sistema kakovosti (poglavje Poslovnika kakovosti)
- posamezno organizacijsko navodilo in/ali navodilo za delo.

Osebe, ki lahko izvajajo notranjo presojo, morajo imeti opravljen seminar in izdano Potrdilo o usposobljenosti za izvajanje notranjih presoj sistema kakovosti. V Cinkarni je 46 notranjih presojevalcev, ki so opravili izobraževanje na tem področju. Skupina za izvajanje notranje presoje (vodja skupine in najmanj en član) je izbrana tako, da je neodvisna od osebja, ki je odgovorno za dejavnost, ki je predmet presoje. Na ta način je zagotovljeno, da je medsebojno izvajanje med različnimi področji organizacije objektivno in pošteno.

Ugotovitve presoj se podajo v poročilu, ki zajema postavke:

- ugotovljene neskladnosti in pomanjkljivosti
- roki in odgovorne osebe za izvedbo korektivnih ukrepov
- pregled izvedbe korektivnih ukrepov s ponovno presojo.

Vodja Službe kakovosti seznani vodstvo družbe na Svetu kakovosti o rezultatih izvedenih presoj.

Bojana URŠIČ

TITANOV DIOKSID

Nova črpalka v Nevtralizaciji

Obrat nevtralizacije, kot čistilna naprava imata pri proizvodnji titanovega dioksida po sulfatnem postopku poseben, zelo pomemben status.

Obratovna varnost ima pri tem statusu najpomembnejšo vlogo.

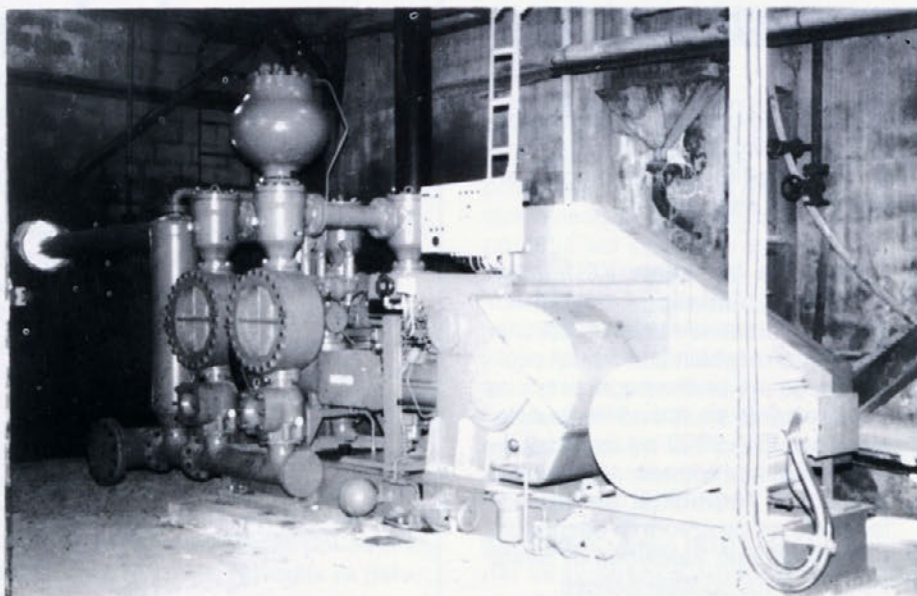
Za vsako tono proizvedenega titanovega dioksida kot kalcinata porabimo približno 2,7 t koncentrirane žveplove VI kisline. Ta kislina zapihuje sistem kot kisle odplake, ki jih moramo nevtralizirati preden jih spustimo v okolje v obliki $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ (sadra). Razredčeno suspenzijo te titanove sadre črpamo na deponijo Za travnikom, s pomočjo batno - membranskih črpalk GEHO.

Pri delu z le eno črpalko prihaja zaradi rednih in izrednih vzdrževalnih del do izpadov v obratovanju, kar ima za posledico nabiranje kislih odplak v akumulacijskih bazenih.

Z vgradnjo nove črpalke smo povečali zmogljivost črpanja suspenzije sadre na odlagališče, izboljšali smo zanesljivost in varnost obratovanja Nevtralizacije in zagotovili manjšo uporabo akumulacijskih prostornin.

Črpalka GEHO ZPM 700 je bato membranska črpalka, kar pomeni, da elektro motor preko bata poganja hidravlično tekočino proti membranam, ki izvajajo črpanje sadre proti deponiji. Nekatere črpalke uporabljajo kot hidravlično vodo, naša črpalka pa uporablja hidravlično olje.

Dimenzije črpalke so kar precejšnje. Tehta približno 9 t, dolga je 4,2 m in ši-

Z novo črpalko je obratovalna varnost proizvodnje močno povečana

roka 1,6 m in dosega tlak 36 bar. Tako visok tlak je potreben, ker je višinska razlika med odlagališčem sadre in stavbo nevtralizacije kar 65 m, cevovod pa je dolg okoli 3500 m. Pogonski agregat je elektromotor moči 160 kW, ki ga krmilimo preko frekvenčnega regulatorja. Tako lahko s spreminjanjem obratov pogonskega motorja krmilimo kapaciteto črpalke, ki pri max. obratih znaša 136 m^3 titanove sadre/ha.

Sedaj sta na cevovod, ki vodi na odlagališče odpadkov priključeni dve črpalki GEHO. Možnost zamenjave črpalke in pa možnost, da obratujeta obe

(zagotovilo proizvajalca) močno poveča obratovalno varnost proizvodnje titanovega dioksida, ker so akumulacijske kapacitete pri sedanji proizvodnji zadostovale le za 6 ur zastoja v obratu Nevtralizacija.

In tako so se, po več kot 25 letih iz službovanja v Cinkarni poslovile štiri stare batne črpalke tipa Netzsh. Ena izmed njih bo še mogoče videti kot spomenik na zelenici pred obratom Nevtralizacija.

Tomaž RAZNOŽNIK
Foto: Riko Mlekuž

NOVOST V SLUŽBI KAKOVOSTI

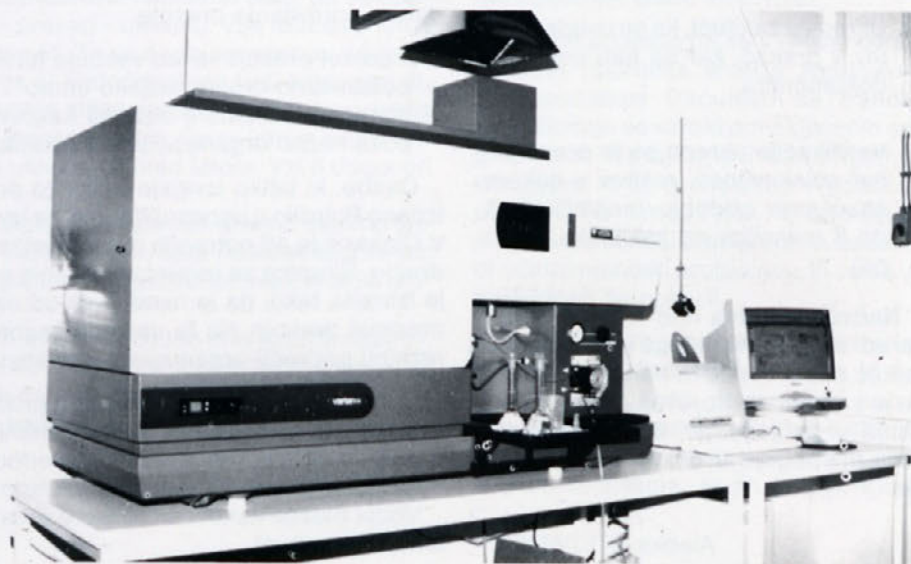
Optični spektrometer

V službi kakovosti so stari dotrajani avtomatski absorpcijski spektrometer zamenjali z novim simultanim optično emisijskim spektrometrom.

Nov spektrometer je namenjen zlasti analizam ekoloških vod, ter v vodnih raztopinah za posamezne elemente doseže občutljivost do ppm, ppb območja. Med drugim omogoča simultano merjenje emisij za 73 elementov, njegov termostatisiran polikromator in računalniško optimiranje optike omogočata dolgotrajno stabilnost, dobro razmerje med signalom in ozadjem ter večjo zanesljivost dela.

Spektrometer so montirali v glavnem laboratoriju. Zaradi velike porabe plina argona sta v omrežju zunaj stavbe postavljeni dve bateriji s po 12 jeklenk.

Nada Ana BEDEK

Strokovno sodelovanje s firmo BASF

Večji svetovni proizvajalci fitofarmaceutskih sredstev, mednje sodi tudi firma BASF, s katero Cinkarna sodeluje desetletja, imajo v različnih državah sveta preverjeno strokovno prakso ponujanja svojih izdelkov kupcem. Tudi v Sloveniji se je tako uveljavil način, da se fitofarmaceutska sredstva po pridobitvi uradnega dovoljenja za promet, preizkušajo na učinkovitost proti posameznim glivičnim boleznim in za zatiranje plevelov, pri večjih kmetijskih gospodarstvih, večjih zasebnih pridelovalcih ter kmetijskih svetovalnih službah.

Strokovno to obliko preizkušanja imenujemo demonstracijski ali predstavitveni poskus, za katerega se je potrebno dogovoriti s pridelovalcem, firma pa nosi vse rizike eventualnega preizkušanja. Poskusi se izvajajo v makro obliki, kar v praksi pomeni pas ali dva, ki ga škropi škropilnica, po vsej dolžini parcele. Obvezni sestavni del takšnega preizkušanja pa je neškropljeni del (lahko samo nekaj m²), kar strokovno imenujemo kontrola.

V rastni dobi leta 1999 je bilo celotno paleto obstoječih in novih fitofarmaceutskih sredstev BASF izvedenih več demonstracijskih poskusov in sicer na območju **Pomurja** v Martjancih pri Murski soboti, na območju **Podravja** v Moškancih pri Ptuju in za območje **Posavja** in Dolenjske v Črncu pri Krškem.

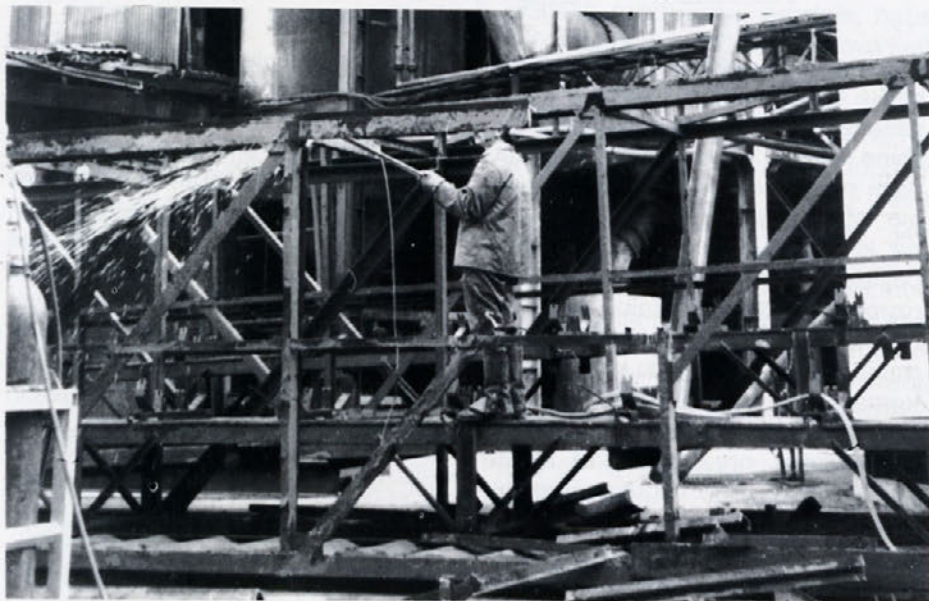
Pri izvajanju tovrstnih poskusov je v začetku pomembno sodelovanje s pridelovalcem kulture zlasti pri obdelavi tal, gnojenju in setvi kulture. Od tod dalje pa je potrebno aktivno sodelovanje strokovnjakov v smislu spremljanja pojava glivičnih bolezni ali pa plevelov, ter na tej osnovi izbire optimalne razvojne faze plevela za zatiranje z enim ali več herbicidi, seveda ob upoštevanju največje dovoljene razvojne faze kulturne rastline (koruze, žita, krompirja, sladkorne pese...).

V nadaljevanju je potrebno spremljanje učinka škropljenja primerjalno na neškropljenem delu parcele. Po potrebi se tudi v poskusu izvede korekcijsko tretiranje, najpogosteje pri plevelih, če se je pojavil naknadni vznik plevelov.

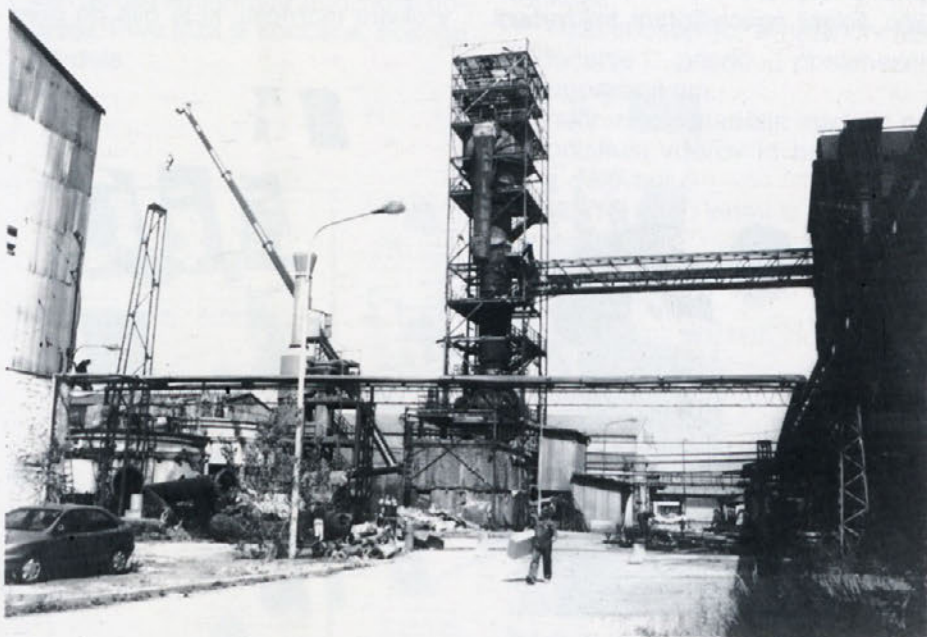
Tako izvedeni poskusi morajo biti v sezoni vidno in jasno označeni, še posebej pa je to pomembno pri oceni njihove učinkovitosti. Strokovno pravilno izvedeni poskusi so tudi letos izkazovali dobre učinkovitosti fitofarmaceutskih sredstev. Da bi dosegli osnovni namen, smo demonstracijske poskuse predstavili kupcem na že omenjenih področjih v obliki Dnevov Polja, kjer so strokovne ekipe inženirjev predstavljale poskuse skupinam zainteresiranih pridelovalcev raznih kultur, hkrati pa odgovarjale na zastavljena vprašanja.

Ernest COKAN

Obratovanje sušilnice in njen konec

Podiranje sušilnice ferosulfata

Z uvedbo proizvodnje titanovega dioksida v Cinkarni Celje je kot stranski (odpadni) produkt te proizvodnje nastal tudi železov sulfat - heptahidrat ($\text{FeSO}_4 \cdot 7 \text{H}_2\text{O}$). Ta je bil ekološko škodljiv in ga je bilo treba predelati v neškodljivo obliko - železov oksid (Fe_2O_3). Ta proces je potekal v pražarni ferosulfata skupno s praženjem pirita. Nastali SO_2 plin se je v končni fazi predelal v žveplovo (VI) kislino (H_2SO_4), železov oksid pa se je deloma predelal, preostanek pa odlagal na depozitno.

Da je opisan potek lahko potekal, je bilo treba ferosulfat heptahidrat ($\text{FeSO}_4 \cdot 7 \text{H}_2\text{O}$) posušiti (kalcinirati) na ($\text{FeSO}_4 \cdot 1,5 \text{H}_2\text{O}$). Ta proces je potekal v sušilnici, ki je začela obratovati v začetku marca 1976 in je obratovala vse do začetka decembra 1994 leta. V tem času je predelala okrog 900.000 t ferosulfata heptahidrata.

Obratovati je prenehala zaradi spremembe v tehnologiji proizvodnje titanovega dioksida, pri kateri ni več odpadnega ferosulfata heptahidrata.

Jože FARČNIK

Mislmo, kjer smo - v strokovni knjižnici

Razvoj komunikacijske in informacijske tehnologije je spremenil način našega dela in s tem tudi ustaljene delovne navade. Soočeni smo z nastajanjem novega obdobja, ki ga imenujemo informacijska družba. Spremembe, ki nastajajo, so torej povezane s pojmom informacija. Tudi specialne oziroma strokovne knjižnice, ki so vpete v gospodarske strukture, so ena izmed temeljnih nosilcev koncepta informacijske družbe. Strokovna knjižnica sicer živi v popolni odvisnosti od ustanovitelja, organizacije za katero opravlja knjižnično informacijsko dejavnost. Kar pa njeno pomembnost nikakor ne zmanjšuje. Izračuni namreč kažejo, da je dražje in bolj zamudno, če recimo internet uporabljajo strokovnjaki sami, kot pa kadar pri analizi in pridobivanju pravih informacij sodelujejo šolani specializirani knjižničarji.

storitev, izboljšujejo kakovost knjižnične ponudbe, ter da v čim večji meri zadovoljijo uporabnika, to je strokovnjaka iz podjetja. To je navsezadnje tudi temeljna naloga, zaradi katere strokovna knjižnica sploh obstaja. V strokovni knjižnici je torej potrebno izvajati storitve, ki so po strokovni plati, glede na dostopnost, pravočasnost in pravilnost informacij, vsaj na ravni uporabnikovih pričakovanj. V svetu je pri tem vse pomembnejši marketinški način razmišljanja v strokovni knjižnici, saj je ob zadovoljitvi uporabnikov potrebno upoštevati še možnosti čim kakovostnejše in hitrejše dobave knjig in informacij, obenem pa je potrebno upoštevati še zahteve vodstvene strukture podjetja.

Lahko bi dejali, da je cinkarniška strokovna knjižnica do sedaj delovala v okviru možnosti, ki je bila do pred

računalniško vodena standardoteka, delno že deluje pomoč v smislu informacijske storitve preko interneta, pripravljena je dostopnejša postavitev knjig, iz knjižničnega vidika sodelujemo pri oblikovanju internega poročevalca o strokovnih informacijah ipd.

Kot smo že ugotovili je temeljna naloga vsake storitvene dejavnosti zadovoljitev uporabnika. V knjižnici le-tega zanima ali bo dobil želeno knjigo in informacijo. To pa bi v naši strokovni knjižnici vsekakor želeli izpolniti v čim večji možni meri. Mislmo, torej, kjer smo - v strokovni knjižnici - skupaj, tisti, ki knjižnico uporabljate, in tisti, ki smo v njej zaposleni.

Zoran PEVEC
Foto: Riko Mlekuž

Kaj berejo Cinkarnarji

Vprašala sem nekaj naključnih Cinkarnarjev, če v svojem prostem času kaj berejo. Moram reči, da sem bila kar malce presenečena, da mi je večina odgovorila, da radi prebirajo leposlovne in druge knjige in da se niso toliko izgovarjali na pomanjkanje časa. Veliko mamic in očkov bere tudi čtiva, ki jih imajo na sporedu njihovi otroci, da se z njimi lahko o vsebinah pogovarjajo.

Moje drugo vprašanje pa je bilo, kaj bi svetovali ostalim Cinkarnarjem, katero knjigo naj vzamejo v roke med prazniki. Predlagajo naslednje:

Garry Zukav: Domovanje duše

Blaž Ogorevc: Tropska melanholija

Wiktorija Hold: Skrivnostna ženska

Michael Burg: Človek potrebuje skrivnost

John Greij: Moški so drugačni, ženske tudi

Heinz G. Konsalik: V omami LSD

John Grisham: Mojster za dež

John Grisham: Klijent

Shirley Macleine: Iskanja

Kevin J. Anderson: Ruševine (Dosjeji X)

Janez Jalen: Bobri

Michael Criton: Andromeda

Michael Criton: Sfera

Tudi, če boste posegli po kakšni drugi knjigi vam želimo, da bi vas prevzela in obogatila!

Urednica

Zoran Pevec in Dragica Zakošek ob novi polici, namenjeni revijalni literaturi

Tako je Special Library Association v ZDA izračunala, da povprečno porabi podjetje letno 5.010 ameriških dolarjev na strokovnjaka, ki sam opravlja linijska preiskovanja. Ta vsota se zmanjša na 1.700 ameriških dolarjev na osebo, če isto delo opravi knjižničar v hiši. Podobno je s knjigami, če jih uporabniki naročajo sami ali preko strokovne knjižnice.

Seveda je pri tem pomembno, da so v knjižnici zaposleni strokovni kadri, ki se na delo spoznajo, da lahko izboljšajo upešnost, razvijajo možnosti novih

kratkih predvsem kadrovsko okrnjena. Eni sami knjižničarki je bilo namreč takorekoč nemogoče izpeljati vse zastavljene cilje. Ob zelo dobro organiziranem zastavljenem programu, vodje razvoja Marka Tukariča in koordinatorka področja dr. Andreja Lubeja pa se ob „novem kadrovskem dodatku“ vsekakor pričakuje delovanje v smeri, v začetku omenjene, informacijske družbe in tako delujočega podjetja. Razen storitev v zvezi s strokovno knjigo se tako predvideva vzpostavitev knjižničnega sistema COBISS, pripravlja se

Izgradnja novega računalniško komunikacijskega omrežja

V Cinkarni smo zgradili prvo računalniško komunikacijsko omrežje že davnega leta 1984. Omrežje je osnovano na telefonskih linijah; terminali, PC-ji, tiskalniki so preko modemov povezani z glavnim računalnikom v računskem centru in zadovoljuje potrebe poslovne informatike. Slabost omrežja je majhna prepustnost (največ 19200 b/s), zato so tudi odzivni časi dolgi in pa pogoste motnje v omrežju.

S svetovnim razvojem računalniško komunikacijske tehnologije pa so nastale nove možnosti povezovanja terminalov, PC-jev v enotno mrežo oziroma povezava več mrež med seboj.

Glede na lokacijsko razvejanost našega podjetja smo se odločili za celovito reševanje naših težav. V ta namen je vodstvo podjetja v začetku leta 1999 naročilo izdelavo idejnega projekta izgradnje računalniško komunikacijskega omrežja na nivoju celotnega podjetja.

znih prostorov,

- navodila za polaganje kablov,
- načrt povezav posameznih lokacij,
- predlog za nadzor omrežja,
- predlog števila in vrste strežnikov,
- ocena funkcionalnosti in zmožljivosti omrežja v prihodnosti,
- vključitev omrežja na Internet in Internet,
- zaščita omrežja pred tujim vdorom,
- projektna dokumentacija mora biti osnova za izdelavo ponudbe za izvajalna dela.

Na podlagi projektne dokumentacije se je izdelala ponudba za izvedbo del. Ponudb je poslalo šest podjetij, od katerih je bila najbolj ugodna od podjetja Maček d.o.o. Izdelavo ožičenja pa je le-to prepustilo podjetju Elektrosignal d.o.o. Celje.

Realizacija projekta poteka po fazah glede na finančne zmožnosti podjetja. Prva faza je končana, obsega pa dela:

stavba), Investicije in laboratorij grafike, Služba kakovosti, Metalurgija, Varstvo okolja, Varstvo pri delu, Laboratorij kakovosti (večnamenski objekt). Marketing (skladišča, industrijska prodajalna, prodaja, nabava). Finančna služba, Žveplova kislina in Vzdrževanje (le optični razvod med vozlišči).

Omrežje smo priključili na Internet in ga zavarovali s požarnim zidom (firewall). Naša mreža je tako fizično ločena (preko usmerjevalnika - ruterja in internet strežnika) od omrežja, ki je namenjeno za internet storitve. Tako smo povečali varnost naše lokalne mreže, ki je za zunanji svet pravzaprav nevidna. Administracija in nadzor sta enostavna, delovanje pa stabilno. Število varovanih naslovov (IP naslovov) je 250.

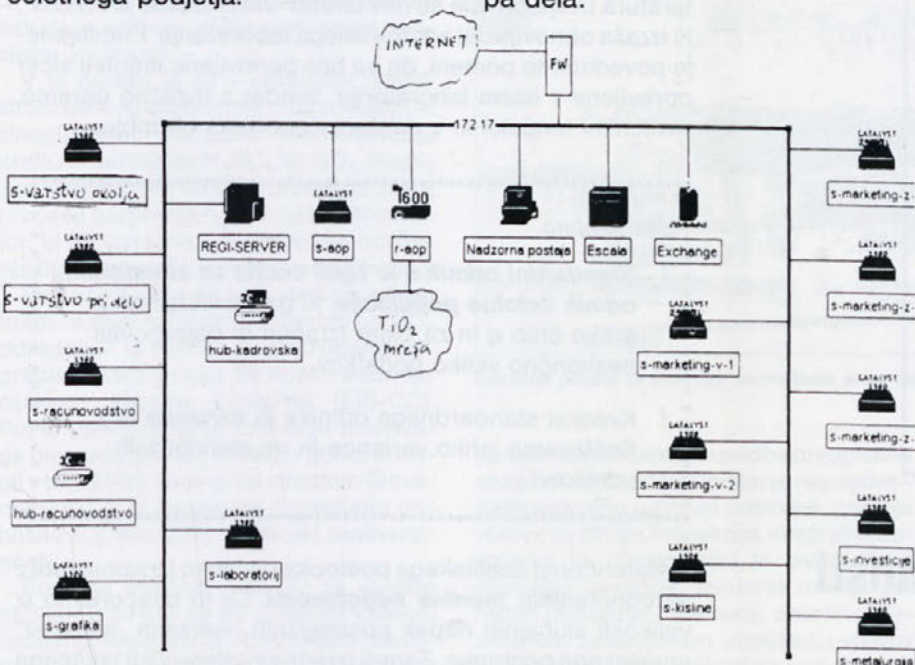
Ves promet iz omrežja Internet bo usmerjevalnik preusmerjal na ethernet priključek usmerjevalnika, kjer je priključen strežnik, na katerem bo ta promet sprejela aplikacija „požarni zid“. „Požarni zid“ vsebuje naslednje funkcije:

- nudi enostavno, a natančno določanje pravic posameznim uporabnikom,
- nudi zelo natančen nadzor nad poskusi vdorov in nepravilnosti v delovanju,
- zaščito pred virusi iz omrežja Internet,
- možnost beleženja porabljene količine prometa,
- deluje kot požarni zid na nivoju aplikacije.

Kakor z internetom povezujemo lokalno mrežo v zunanje omrežje, pa z internetom povezujemo lokalne PC-je med seboj v elektronski poslovni sistem. Exchange NT server tvori hrbtenico tega sistema. Omogoča povezavo s podatkovnimi bazami in tvori platformo za integracijo fax-a in glasovnih sporočil v sporočilni sistem (faxination, voi XX).

Skupaj z Outlook-om (MS office) omogoča hitro in kvalitetno elektronsko poslovanje. Trenutno so v fazi priklapljanja uporabnikov na lokalno mrežo. Kdaj in kako bodo posamezni uporabniki priključeni na mrežo (Internet, Intranet, Informacijski sistem CC) pa bo odvisno od tehničnih možnosti (PC), softverskih možnosti (licence), zahtev delovnega mesta oziroma stroškov in pričakovanih učinkov ter seveda od naših finančnih zmožnosti.

Mladen JAZBEC

Namen izdelave projektne naloge je celovita rešitev lokalnega in prostanskega omrežja v sistemu Cinkarne d.d. na lokacijah v Celju in Mozirju ter celovit pregled postavitve in razvoja lokalnega računalniškega omrežja.

Postavljene so bile naslednje zahteve za projektno dokumentacijo:

- izbor tehnologij, topologij in vzroke za izbor takšnih tehnologij,
- načrte in opise ožičenja posame-

optični razvod med vozlišči, položitev optičnega kablja (24 žilni + večrotni + 4 enorodne žile za signalne naprave + video in telefonijo) do posamezne stavbe, ožičenje po stavbah (STP - kabel) ter vgradnja aktivne in programske opreme (cisco; firewall; Nt server; exchange server, nadzorni sistem).

Vse to je vgrajeno za naslednje poslovne enote, službe oziroma stavbe: Služba informatike, Kadrovska splošna služba, Grafika (upravna

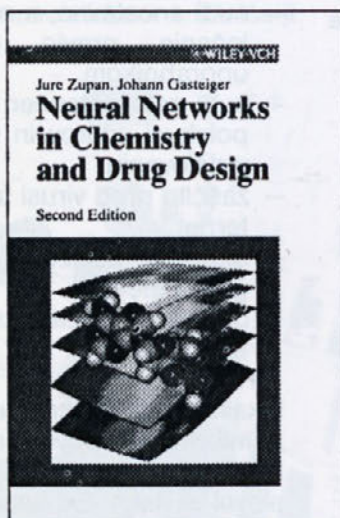
Iz tuje strokovne literature

Pri založbi Wiley-VCH je izšel ponatis knjige *Neural Networks in Chemistry and Drug Design*, ki sta jo napisala J. Zupan in J. Gasteiger, vodilna strokovnjaka na področju kemometrije. V predgovoru k drugi izdaji knjige se avtor J. Zupan zahvaljuje za uspešno sodelovanje na področju kemometrije dr. Nineti Majcen in mag. Karmen Rajer - Kanduč in poudarja uspešnost sodelovanja s Cinkarno Celje.

Omemba Cinkarne je dobra reklama za naše podjetje, saj knjigo napovedujejo kot „...highly recommended...could become a scientific bestseller...“

(Spectroscopy Europe).

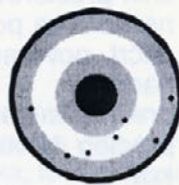
Karmen Rajer - Kanduč

Ovrednotenje natančnosti analitskega postopka

V predprejšnji številki Cinkarnarja smo se seznanili s prevodi in pomeni strokovnih terminov *točnost*, *pravilnost* in *natančnost*, s katerimi izrazimo osnovne karakteristike analitskega postopka. Zelo nazorno lahko termina *pravilnost* in *natančnost*, ki neločljivo predstavljata *rezultat* analize, prikažemo tudi takole:

Pravilnost in *natančnost* analitskega lahko ovrednotimo na več načinov, upoštevajoč predvsem namen uporabe analitskega podatka, realne možnosti laboratorija in ceno.

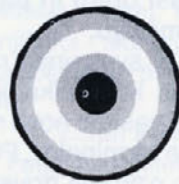
Rezultat ni niti pravilen niti natančen.

Rezultat je pravilen. Natančnost je slaba.

Rezultat ni pravilen, vendar natančen.

Rezultat je pravilen in natančen.

Natančnost analitskega postopka, s katero ovrednotimo njegovo slučajno napako, najpogosteje izražamo s *standardnim odklikom* (s), ki ga izračunamo iz najmanj osmih rezultatov neodvisnih merjenj istega analita. Glede na to ali so bile ponovljene meritve opravljene pri istih ali spremenljivih pogojih, govorimo o *ponovljivosti* in *obnovljivosti*. Novejša literatura uvaja pri tem še nov termin "*intermediate precision*", ki izraža obnovljivost znotraj enega laboratorija. Enostavneje povedano to pomeni, da so bile ponovljene meritve sicer opravljene v istem laboratoriju, vendar z različno opremo, različnimi izvajalci in v daljšem časovnem obdobju.

- Pomembno**
- ! **Standardni odklik s** je zgolj ocena za **standardni odklik celotne populacije**, ki ga označujemo z grško črko q in za čigar izračun bi potrebovali neskončno veliko podatkov.
 - ! Kvadrat standardnega odklika je **varianca** (s^2). Seštevamo lahko variance in ne standardnih odklikov!

Natančnost analitskega postopka pa lahko izrazimo tudi z ovrednotenjem *merilne negotovosti*. Le-to izračunamo iz velikosti slučajnih napak posameznih osnovnih „korakov“ analitskega postopka. Zaradi izredne zapletenosti takšnega ovrednotenja merilne negotovosti se v literaturi merilna negotovost pogosto navaja kar kot standardni odklik oziroma njegov dva- ali tri-kratnik.

- Pomembno**
- ! Uporabnik rezultata naj vedno preveri, kako je ovrednotena natančnost analitskega postopka (ponovljivost, obnovljivost, merilna negotovost,...) in to upošteva pri interpretaciji rezultata.

Nineta Majcen

Prilagajanje Cinkarne zahtevam pravnega reda EU za področje varstva okolja

Slovenija kot kandidatka za pristop k Evropski uniji vodi pogajanja s predstavniki EU v Bruslju tudi za poglavja okoljske zakonodaje. V EU ima pravni red za področje varstva okolja že dolgoletno tradicijo in naša država ga je dolžna prevzeti, sprejeti in uvesti. Pri teh pogajanjih je možno, da za uvedbo posameznih odredb in direktiv, na podlagi utemeljenih razlogov, lahko Slovenija dogovori daljše prehodno obdobje od splošno predpisanega za članice EU oz. z Evropskim sporazumom o pridružitvi.

Tako je za odpadke iz proizvodnje titanovega dioksida obstoječa slovenska zakonska regulativa delno že usklajena s pravnim redom EU za varstvo okolja. Za popolno usklajenost pa bo še prevzeta in sprejeta Odredba o ravnanju z odpadki iz proizvodnje titanovega dioksida v začetku leta 2000, na podlagi posebne EU direktive št. 92/112/EEC, ki posebej obravnava proizvodnjo TiO_2 . O tej TiO_2 odredbi smo v Cinkarnarju že pisali. Ker poznamo EU zahteve, načrtujemo, da jih bomo zadostili do leta 2002, ko bomo iz TiO_2 proizvodnje v celoti zmanjšali še nekatere emisije prahu pod mejne emisijske vrednosti.

V ta namen je že v zaključku rekonstrukcija A-elektrofiltra z modernjšim in zmogljivejšim načinom odstranjevanja prahu in aerosolov H_2SO_4 ter SO_3 . Nadaljna preprečitev emisije prahu pa bo iz procesa šaržiranja rude v razklopni reaktor, ki bo izvršena z dograditvijo doziranja titanovih rud z mokro predmešanico.

Pomanjkljiva je še tudi merilna infrastruktura za predpisan monitoring po TiO_2 odredbi. V ta namen je predvidena dograditev nadzornega Ekološko informacijskega sistema Cinkarne (EIS-CC). Polno usklajenost proizvodnje titanovega dioksida po TiO_2 odredbi bomo dosegli v letu 2003, torej pred vstopom Slovenije v EU. V ta namen bo porabljeno približno 5,3 mio DEM v tolaški protivrednosti.

Popolna uvedba reda EU za varstvo okolja v Sloveniji pa bo potekala v okviru izdajanja integralnih obratovalnih dovoljenj, ki jih predpisuje tako imenovana IPPC direktiva. Ta direktiva opredeljuje celovit nadzor in preprečevanje obremenjevanja okolja „Integrated Pollution Prevention and Control“ in skladnost z najboljšo razpoložljivo tehnologijo BAT „Best Available Techniques“. Direktiva mora biti usklajena in uvedena do leta 2007.

Slovenija za uvedbo IPPC direktive, zahteva 4-letno prehodno obdobje, to je do leta 2011, ki mora biti utemeljena, to je do leta 2011, ki mora biti utemeljena za vsak primer posebej. Zahteve bodo še posebej kontrolirane in ostre za tiste proizvodnje, ki vplivajo na enoten skupni

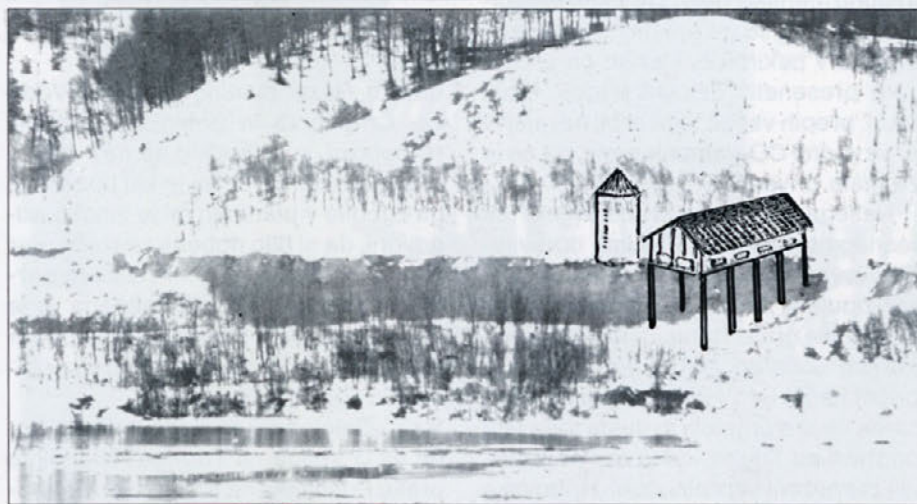
trg (npr. konkurenčno trgujejo) in tiste, ki predstavljajo motnjo na enotnem skupnem trgu (npr. izvoz TiO_2 s svojo kvaliteto in ceno).

V pogajalskih izhodiščih za obstoječe proizvodnje, bodo morali biti zelo precizno opredeljeni predvsem časovni plani

ditev dislociranega obrata za filtracijo nevtralizata in nabava 3 filtrirnih naprav. Nato sledi sprememba načina odlaganja svežega nevtralizata s kompaktiranjem filter pogače s spremenjenim ravnanjem na suhem delu odlagališča. Ob uvedbi spremenjenega načina odlaganja, sledi še faza sanacije že odloženega sedimentata, do popolne osušitve odlagališča.

Načrtovana sanacija pa ne bo končana do leta 2007, kakor zahteva IPPS direktiva, ker bo sanacija predvidoma potekala 8 do 10 let zaradi naslednjih vzrokov.

Po izgraditvi dislociranega obrata za filtracijo na robu odlagališča Za travnikom, se najprej prične s filtracijo svežega nevtralizata in se s tem preneha odlagati nevtralizat kot moker sedimentat na zalogo za kasnejšo sanacijo. Že odloženega nevtralizata, ki se odlaga od junija leta 1992 je „na zalogi“ okrog 1.600.000 m^3 v obliki sedimentata. Tradicija bo predvidoma vodena z mešanico zmesi 1/3 starega in 2/3 svežega nevtralizata. Že odložen sedimentiran nevtralizat je mogoče črpati za sanacijo največ 9-10 mesecev na leto, zaradi zaledenele

Lokacija obrata za filtracijo nevtralizata je na zahodnem robu odlagališča Za travnikom.

(foto: D. Podpečan)

sprejema, prevzema in uvedbe predpisane okoljske zakonodaje, izvajanje regulative - institucionalno (upravni postopek, presoje vplivov na okolje, inšpekcije, integralna dovoljenja za obratovanje) in investicijsko (izvajanje izgradnje, izvajanje meritev ter redno podajanje informacij, poročil o doseženem zastavljenem izboljšanju vplivov na okolje. Vsi novi projekti pa bodo morali biti že popolnoma v skladu s pravnim redom EU. Cinkarna je neposredni zavezanec po IPPC direktivi s svojo proizvodnjo TiO_2 in žveplove kisline ter morebiti še s kakšno. V Sloveniji je zaenkrat ugotovljenih okrog 200 zavezancev. Za samo proizvodnjo TiO_2 pigmenta kot povedano, bomo zadostili zahtevam po EU okoljski zakonodaji že od leta 2003. Pri odlaganju nevtralizata na odlagališče Za travnikom pa je odlagališče v fazi spremembe načina odlaganja nevtralizata iz mokrega sedimentiranja na suho odlaganje in kompaktiranje filterne pogače nevtralizata. Potrebna je izgra-

površine mokrega dela odlagališča, v zimskem času. Ob trenutni količinski proizvodnji, izračunani čas sanacije zato ne more biti krajši kot 8-10 let, lahko pa se zgodi, da bo celo še daljši. Predlagali smo Ministrstvu za okolje in prostor, da v ta namen na dvostranskih pogajanjih s Komisijo Evropske skupnosti v Bruslju, skuša dobiti odgovor ali odpustek na naš specifični primer. Za navedene aktivnosti na odlagališču Za travnikom je bila opravljena dolgoročna rezervacija za ekološke sanacije pri otvoritveni bilanci ob lastninjenju v višini 13 milijonov DEM v tolaški protivrednosti. Rezervacija bo opravljena šele po realizaciji sanacije. Cinkarna je zavezanec tudi še po SEVESO II direktivi o nadzoru nad nevarnostmi večjih nesreč pri omenjenih in še pri nekaterih drugih industrijskih dejavnostih. Za izvedbo te direktive bomo morali obnoviti varnostne sisteme in pripravljati preglede varnostne politike ter varnostna poročila.

Dani PODPEČAN

KLEPET OB KAVI

Planinec, padalec, gasilec in še kaj

S tokratnim gostom se nisva dobila na kavi, ampak sem ga presenetil na njegovem delovnem mestu v pakirnici TiO_2 . Pravzaprav ga nisem presenetil, ker je bil takoj pripravljen na pogovor prav tako njegov sodelavec ni nasprotoval, da je moral v času pogovora opraviti tudi njegovo delo.

Stanko Drofenik, za sodelavce Stanč, je v Cinkarni od leta 1981. Za kratek čas je delal v Štorah in v Vitalu Mestinje, v Cinkarni pa je začel v Starrem piku v proizvodnji žveplove kisline, kjer je delal tudi ob predstavitvi proizvodnje v Čret do leta 1988. Tega leta se je začela tudi proizvodnja CO_2 . Stanč je delal od njenega začetka pa do ukinitve proizvodnje leta 1999. Na to delo ima lepe spomine, čeprav je bilo štirizmensko delo. Ob ukinitvi proizvodnje CO_2 so ga predstavili na titanov dioksid v pakirnico, kjer so ga predvsem presenetili delovni pogoji. Prah, hrup, preprič vsega tega ni bil navajen v proizvodnji CO_2 , ampak pravi, da se je že zelo malo privadil.

Našega sodelavca predstavljam kot resnega hribolaznika, ki ima opravljeno Slovensko planinsko transverzalo, kar pomeni, da se je povzpel na vse slovenske griče, hribe in gore od Mariborske koče do Ankarana. V hribe je pričel hoditi leta 1987, bolj za šalo kot zares se je s prijatelji avgusta tega leta odpravil na Triglav, od koder so se vrnili zasneženi in premočeni. Hribovska trma jim ni dala miru in so se istega leta septembra še enkrat povzpeli na Triglav, tokrat so imeli več sreče z vremenom. Po teh dveh izkušnjah je Stanč začel resno razmišljati o hribolazništvu, začel je prebirati literaturo, kako se hodi v hribe, ker to sploh ni tako enostavno.

Z dvema prijateljskima se je odločil, da bodo opravili Slovensko planinsko transverzalo, ki so jo začeli leta 1988 in končali leta 1994. Kdor se spozna na hribolazništvo si lahko misli, da je Stanč večino dopusta v teh letih preživel v hribih, kjer se najbolje počuti, kjer ni razlike med družbenimi sloji in sta si direktor in delavec enaka.

Na Triglavu je bil 14-krat v različnih družbah, kar za njega ni več nič posebnega, spomni se pa najtežje poti. V treh dneh je s prijatelji prehodil od Bohinja do doma na Bogatinu preko Krnskih jezer

Stanko DROFENIK

na Krn, Razor planino do Vogla, Vodice, Črne prsti in Bohinjske Bistrice. Hribolazci, je to podvig ali ne?

Ob vprašanju, če se je kaj posebnega zgodilo v planinah mi je gladko odgovoril, da ni bilo nobene nesreče. Kar verjeti mu nisem mogel in zato sem vrtil naprej, da nekaj posebnega je le morao biti. Malce negotovo mi je pripovedoval o dogodku, kjer sta si ga prijatelja krepko privoščila.

S prijateljskima so se dogovorili, da bodo šli iz Vršiča na Triglav. Planirali so preko Prisojnika na Razor in Kriške pode skozi Luknjo na Triglav. Zapletlo se je že na Prisojniku. Stanč je želel nadaljevati po jubilejni poti, prijatelja pa po južni poti in na koncu so se zmenili, da se dobijo na križišču poti. Stanč je svojo pot opravil hitreje kot prijatelja in ju je že čakal na križišču dve uri. Naenkrat je slišal klice prijateljev, da sta se zaplezala in ne moreta ven. Stanč je takoj odhitel nazaj na Vršič, da bi poklical pomoč. Med vrnitvijo ju je iskal v steni, kjer naj bi se zaplezala, da bi lažje poročal reševalcem, ko sta mu prijatelja prihajala nasproti po poti po kateri se vrača. Ne bi sedaj pisali o Stančevih občutkih, ko je od prijateljev izvedel, da sta v resnici zgrešila pot, kajne?

Sicer ima Stanč s prijatelji že nekajletno tradicijo da se vsakega prvojmajskega dne vzpenjo na kakšen

višji hrib in opazujejo kresove. Pred dvema letoma je na Peci naštel 81 kresov.

V letošnjem letu so v njegovem rojstnem kraju Pristava pri Mestnju ustanovili tudi Planinsko društvo, ki sedaj čaka na registracijo in ni bilo težko uganiti kdo je predsednik. Naš sodelavec Stanč seveda. Pravi, da ima s tem veliko dela, saj ga poleg društvenih obveznosti čakajo tudi razni izpiti iz planinskega sveta.

Leta 1994 se je na Lisci spoznal tudi z jadralskim padalstvom, kjer je v šoli rekel prijatelju, da bo čez dve leti tudi on letel s padalom. Ni bilo čisto tako, ker je Stanč že čez eno leto prvič skočil s sposojenim padalom, sicer s padcem in buškami, toda to mu mi vzelo volje. Začel je prebirati razno literaturo, kmalu je videl, da to ni dovolj in se je odločil za tečaj v Jadralskem padalskem klubu Albatros Celje, kjer je sedaj tudi v upravnem odboru. V bližini doma na Rudnici si je uredil odskočišče, ki je tudi registrirano in do sedaj je s svojega starta skočil že več kot 50 krat. Vseh skokov skupaj pa ima več kot 150. Sedaj ima že tri leta lastno padalo in pravi da je najlepše leteti z Doliča ali Donačke gore. Tudi v tem športu še ni imel nesreče, razen enega pristanka na drevesu, od koder jo je odnesel brez poškodb.

Stanč je tudi gasilec že 25 let, ima čin gasilca II. stopnje in je tajnik domačega gasilskega društva. Sedaj pripravlja zgodovino GD Pristava in ima zbranih že veliko podatkov in fotografij vse od leta 1930 naprej, tu in tam pa napiše tudi kakšen članek v časopis Gasilec.

Čeprav pravi, da ima zelo malo prostega časa je vseeno nekako utegnil, da se je letos poročil in v kratkem pričakujeta novega člana družine. Z bratom tudi obdelujeta vinograd, v katerem je 500 trsov, pretežno nasajen z Laškim in Renskim rizlingom.

Za konec sem ga še vprašal, kako mu vse to skupaj uspeva usklajevati in je odgovoril: „Če si delo razdeliš in ne odlagaš z danes na jutri ti še zmeraj ostane dovolj časa tudi zase.“

Za vas je klepetal
Zoran SLATINEK

Zabava kot se spodobi

Zgodilo se je. Prvič? Nekateri stari Cinkarnarji vedo povedati, da je že bilo, a davno. Veliko se nas je tega že dolgo želelo, novoletno srečanje Cinkarnarjev namreč.

Srečanje Cinkarnarjev je bilo 3. decembra v Modri dvorani Celjskega sejma. Nad vhodom nas je na prireditveni opozarjala kocka s cinkarniškim napisom in znakom, do prireditvenega prostora pa so nas kot kačipot vodile lične smrečice, ki jih je izdelal naš znani umetnik vzdrževalec Stjepan Kelavič. Za srečanje se je prijavilo 540 Cinkarnarjev, ki so precej točno prihajali, da se je prireditev lahko tudi pravočasno začela.

V avli Celjanke so dobili kozarec šampanjca za vzpodbudo in dobrodošlico. Ko je prišel še gospod Marjan Prelec, se je v dvorani razleglo ploskanje. Nato se je začelo. Najprej estradni umetnik Zoran Predin in vmes dva plesalca iz omizja obrata Žbeplove kisline, potem večerja in po protokolu uvodničar Ivan Ručigaj, ki je z novoletno poslanico segel v dušo in nato voditelj naše Cinkarne gospod Marjan Prelec, precej gajnen in z veliko treme.

Potem se je predstavil ansambel Venus, ki je ves večer v glavnem igral evergrine, tako da so nekateri močno pogrešali domače polke. Najbrž pa že vrsto let niso posodobili svojih instrumentov in zlasti ozvočenja, ki je povrh še neakustične dvorane, tu in tam kar dobro zapiskalo ali zaškripalo. Izvrstno pa so odigrali prvi ples, ki ga je otvoril gospod Marjan Prelec. Med odmori so navdušili naši cinkarniški amaterski humoristi, ki so nas nasmejali s šalami na račun našega dela v Cinkarni. Saj veste, v šali je veliko resnice. In tako je bilo tudi tukaj.

Navdušile so tudi plesalke skupine La viva in seveda ni šlo brez znanega Božička. Najprej v avli, nato na odru so se znašli tudi cinkarniški glasbeni umetniki gospa Klara Senica s harmoniko, kateri sta se pridružila še pevec Safet Plivac in Slavko Zeme.

Prireditev je sodeč po komentarjih navzočih ob koncu, uspela. Vse se je lepo izteklo, vsi smo bili zadovoljni. V imenu udeležencev se na tem mestu iskreno zahvaljujem gospodu Marjanu Prelcu, da je srečanje omogočil in vsem, ki so pomagali organizirati prireditev. Posebna zahvala velja snovalcem programa, še posebej Andreju Lubeju, Amadeu Dolencu in Ireni Rehhar ter nastopajočim za res veliko prizadevnost, saj so nas odlično zabavali.

Veseli smo lahko, da imamo toliko talentiranih sodelavcev, ki jih celo vedno znova odkrivamo. Najbolj je lepo to, da jih imamo možnost odkriti. Zato upamo, da bo takih priložnosti še veliko. Še nekaj dni po prireditvi so mi Cinkarnarji govorili: „takšna srečanja potrebujemo“.

Mira Gorenšek
Foto: Riko Mlekuž

Gost Zoran PREDIN

Vsem zbranim je g. Marjan Prelec zaželel srečno Novo leto

Omizje uprave

Najboljše šale

Prošnja za službo

Pride Haso prositi v Kadrovsko službo. Kadrovnica se zgrozi, ko ga zagleda: „Kakšen pa ste! Neurejen, neobrit, pa še po pijači smrdite! Cinkarna je resna firma in takšni pri nas ne boste dobili zaposlitve. Pridite jutri ob osmih, urejeni, obriti in trezni, pa se bosta mogoče z direktorjem dogovorila!”

Naslednje jutro potrka Haso na vrata Kadrovske že ob sedmih. Obleka, bela srajca, kravata, na roki Rolex in zlata ketna okrog vratu.

Kadrovnica se začudi: „Danes ste pa zgodni!”

Haso: „Pa niti ti nisi loša!!!”

Avtor: Stevan DJUKIČ, PE Vzdrževanje in energitika
1. nagrada

Najbolj pridni direktor

Zjutraj ob kavici se tajnice pogovarjajo med seboj, katera ima najbolj pridnega direktorja.

Tajnica generalnega direktorja se vsa vesela pohvali:

„Moj je tako zavzet, da v primeru, če papirja od sendviča pravočasno ne odvržem, se mi takoj podpiše na njega!”

Avtor: Jože LAMPRET, PE Vzdrževanje in energitika
2. nagrada

Hvalisanje

Grejo trije delavci transporta na malico in se hvalijo:

Prvi: „Moj stric je župnik in mu vsi pravijo **ČASTITI**”.

Drugi: „Moj stric pa je škof in vsi ga nazivajo **PREČASTITI**”.

Tretji: „To ni nič, kaj pa naš šef, ki ima 200 kil in vsak, ki ga vidi vzklikne: **O MOJ BOG**”.

Avtor: Josip FURJAN, PE Metalurgija
3. nagrada

Na avtobusu

Vprašanje: Zakaj se Cinkarnarji na sindikalnih izletih najbolj radi zadržujejo na zadnjem delu avtobusa?

Odgovor: Ker blizu izpušne cevi najlažje dihalo!

Avtor: Stevan Djukič, PE Vzdrževanje in energitika

Priprave nastopajočih nekaj dni prej

TV cinkarniški dnevnih namesto osrednjih poročil doma na kavčih: Nastopajoči: Mira Gorenšek, Frida Jalšovec, Zoran Slatinek, Iztok Trobiš, Roman Deželak; režija Irena Rehar

Modra dvorana

SREČANJE CINKARNARJEV

Steven Djukić je postal šaljivi milijonar

Pri malici

- Anica, Anica!
- Kaj je?
- V solati sem dobil polža!
- Kaj si pa mislil, da boš za cinkarniški blok dobil slona?

Avtor: Edi Beriša, PE Kemija

Higiena pa taka

Stara Cinkarnarja Mujo in Haso ob pol desetih sedita ob zasluženih malici. Je-sta pohana bedrca, kosti pa mečeta kar čez ramo v kot delavnice. Vstopi majster Tone in ju nahruli:

- „Kaj sta vidva čist nora?! Ka sta že kdaj čula za higieno?! Ne vesta, da je za to koš za odpadke?“
- „Pa evo šefe, nije ti to od patke, nego od guske!!!“

Avtor: Stevan Djukić, PE Vzdrževanje in energetika

Plesalke plesne skupine La viva z Božičkom in njegovimi željami za leto 2000

Pri zdravniku

Marin je delal v topilnici, kjer se je vsak dan veliko pilo, saj je bila neznosna vročina. Tudi šnops in vino in to kar iz pletenk. Ker pa je Marinu umrla žena, si je našel ljubico, ki pa nikakor ni bila zadovoljna z njim. Mož se je odpravil k zdravniku in mu potožil svoje probleme: „Veste gospod doktor, v službi moram trdo delati, tu pa tam ga zvrnem kak krigelj, potem pa ne morem žene zadovoljiti, prosim pomagajte mi!“ Zdravnik ga pogleda in reče: „Potreben bo temeljit pregled. Dati boste morali vodo, blato in spermo na pregled!“ Marin menca in menca, nazadnje pa reče: „Gospod doktor, ali lahko pustim pri vas kar gate, je že vse noter?“

Avtor: Marija Škorjanec, PE Kemija

Nalaganje

Šef pokliče skladiščnika Toneta in mu naroča: „Kmalu bo pripeljal šleper. Ti pa okna, ki niso pasala na kadrovsko naloži, ker jih rabim na vikendu. Naloži tudi kritino, ki je bila namenjena za marketing, pa ne ustreza okolju, pa stole iz sejne sobe, ki ne pašejo k barvi podna, pa akumulacijsko...“ Skladiščnik Tone se izmika:

„Gospod šef, vsega tega ne bom zmo-gel. Prosim, če bi lahko vsaj nekaj sami naredili!“

Šef se razkuri:

„A si čist zmešan! A ne veš, da grem na sejo disciplinske komisije. Miha je ukradel vrečo Humovita.“

Avtor: Stevan Djukić, PE Vzdrževanje in energetika

Plesišče je bilo polno do 5.20 ure.

Pogovori ob slovesu

V drugem polletju leta 1999 je svoja delovna mesta zaradi upokojitve zapustilo devet delavcev. Z večino smo se ob slovesu pogovarjali o življenju v tovarni in o tem kako bodo preživljali življenje v upokoju.

Vsi tokratni intervjujanci so izrazili željo, da vas bralce posebej pozdravim in vam želim srečno in zadovoljno novo leto 2000. Prav tako prenašamo njihovo iskreno zahvalo za lepa darila in želje, ki so jih prejeli od svojih sodelavcev ob odhodu.

Upokojili so se:

Anton PLEVNİK, Liljana TUKARIČ, Leopold KRAMPERŠEK, Jože NARAKS, Cvetka PREBIL, Stjepan ŠUMIGA, Alojz DREČNIK, Radovan STANKOVIČ in Martin PRELOŽNIK.

Anton PLEVNİK, rojen leta 1941 je v Cinkarni preživel 30 let. Pravi, da so bila to lepa leta. Za ključavničarja se je izučil v celjski Libeli, potem je montiral tehtnice po vsej tedanji Jugoslaviji: „Skoraj ni bilo kraja, kjer nisem bil, celo v Nemčiji sem delal tri leta“. Potem pa naenkrat preobrat. „Eno leto sem bil avtobusni sprevodnik, potem pa sem se raje vrnil k tehtnicam“. V Cinkarni je od leta 1969 do 1990 skrbel, kontroliral in popravljaval tehtnice, ki jih je takrat bilo kar lepo število, okrog 300. Zdaj je to število seveda veliko nižje, saj so v uporabi večinoma elektronske tehtnice, katerih ni mogoče več popravljati. Od leta 1990 dalje pa je zaradi invalidnosti opravljal lažja elektro dela.

Anton je doma iz Loke pri Žusmu, že dolgo pa živi v centru Celja. Tam ima vrt, ki ga, ko se sprehajamo po Starem trgu ne vidimo. Za tistimi visokimi stari hišami je, na dvoriščni strani. Vrtnari zelo rad, pa čeprav pride kdo nepoklican in si vzame solato. „V mestnem središču je lušno, na ulici se zmeraj kaj dogaja, mestni park je blizu, po katerem se sprehodim vsako jutro“. No, Antona res lahko srečaš na mestnih ulicah in videti je, da mu način življenja, ki si ga je izbral, res koristi.

Liljana TUKARIČ, rojena leta 1940 je bila v Cinkarni zaposlena 19 let. Kot strokovnjakinja univ. diplomirana inženirka kemijske tehnologije je delala na raziskovalnem področju razvoja grafike. Ob delu je tudi magistrirala in sicer na področju razvoja fotopolimerizacije veziv na sistem offset tiskarskih barv. V juniju letos se je redno upokojila. „Delo v Cinkarni je bilo zame zelo lepo in kreativno. Vse delo našega razvojnega oddelka se je odražalo v proizvodnji, na izdelku in je bilo v korist delavcem. Zelo sem vesela, da je imel naš oddelak razvoja grafike vedno veliko podpore pri vodstvu. Pri vseh težavah, ki jih je PE Grafika doživljala v zadnjih letih, menim da je za to proizvodnjo še veliko

razvojnih možnosti. Želim in upam, da bo prihodnji razvoj tega področja uspešen, tako kot želim, da bi bila uspešna tudi celotna Cinkarna“.

Želje o uspešnosti seveda prenašamo tudi mi njej, saj nam je zaupala, da se bo v upokoju še naprej zanimala in delovala na strokovnem področju od kemijskih znanosti do zgodovine umetnosti. „Toliko lepih knjig je, razmišljam pa tudi o tretji univerzi. V vsem tem uživam“.

Da bi ji bil užitek popoln!

Leopold KRAMPERŠEK, rojen 1941 leta se je redno upokojil in je v zelo dobri kondiciji. Delal je kot voznik v Transportu. Ima izpite za vse kategorije. Vozil je kamion, kamionske cisterne, pa tudi avtobus lahko vozi. „Najbolj zahtevno in odgovorno je bilo prevažati cisterne z žveplovo kislino. Večkrat se mi je zgodilo, ker nisem želel obleči gumijaste zaščitne obleke, da sem uničil svoje kavbojke“. S kamionom je premagoval velike razdalje, največkrat je peljal v Makedonijo, Bosno, Italijo. Najtežje je seveda čakanje na cesti, bodisi zaradi zastojev ali carinskih obveznosti, na špediciji, cestninskih postajah. „Čakanja je bilo res zelo veliko, zato sem si vselej krajšal čas z branjem in telovadbo“.

Leopold je odvozil oziroma oddelal svojo delovno dobo, od tega v Cinkarni zadnjih 15 let. Nič več ne pogreša službe, saj pravi, da ima srečo, da je doma iz Šmarja pri Jelšah, kjer je dovolj narave, v kateri se sprosti. Ima zemljo, vinograd, sadovnjak in bike na dveh nogah. Je pa tudi lovec, ki ne ubija in lovilec sreče z igranjem na trinajstici. Da bi le kaj zadel!

Stjepan ŠUMIGA, rojen leta 1945 se je upokojil invalidsko.

V Cinkarno je prišel leta 1974 v žlebarno, kjer je delal eno leto, nato je delal 14 let v cinkovem prahu, nazadnje pa v TD bobnih. Doma je blizu meje s Hrvaško v Ježovcu, kjer tedaj, ko je bil mlajši, ni bilo dela. Zato je začel iskati delo drugod. V Cinkarni se je dobro počutil in zlasti je hvaležen svojim sodelavcem, da so imeli razumevanje pri njegovih zdravstvenih težavah in so dostikrat delali namesto njega.

V upokoju bo hodil na sprehode in še naprej skrbel za svoja tri dekleta, ki se še šolajo. Za to mu želimo predvsem zdravja in moči.

Anton DREČNIK, rojen leta 1942 se je zaposlil v Cinkarni leta 1971. Pred tem je delal v rudniku in tovarni usnja. Doma je iz neposredne bližine naše poslovne enote Kemije v Mozirju.

Le pet minut ima do Cinkarne. Vozil se je pretežno z mopedom. Štiri leta je delal v sušilnici, nato v skladišču, kjer je vozil tudi viličarja. Nekajkrat je bil tudi vratar. Doma je iz kmečke družine, kjer imajo tudi zajce, za katere skrbi Alojz. Pa tudi papagaja ima. Alojz ima veliko smisla za humor, tako da se na ta način kaj hitro vsem prikupi. Da bi le še dolgo zabaval svoje drage in prijatelje.

Radovan STANKOVIČ, rojen leta 1939 je sprva delal v miniju. To je bilo leta 1976, ko so ga sprejeli v Cinkarno. Po šestih mesecih so obrat minija ustavili, njega pa prestavili v belilo. Polnih enajst let je delal pri peči, nato pa je bil premeščen v obrat ravninskih substratov, kjer je pakiral. V teh obratih je delal večino delovne dobe, sicer pa je delal tudi v vseh ostalih kemijskih obratih, vendar krajši čas. Od leta 1990 je invalid z omejitvami. Doma je iz bližine Negutina v Srbiji, kjer ima hišo. Tam bo poleti, pozimi pa v Celju. Želimo, da bi v obeh krajih užival.

Martin PRELOŽNIK, rojen leta 1944 se je invalidsko upokojil. Svojo delovno dobo je začel v Klimi, nato je šel k vojakom. Po vrnitvi je dobil službo v Cinkarni v topilnici, kjer so delo kar dobro plačali. Tam je delal do zaustavitve zadnje peči. Nato je delal v valjarni, spet pri peči, pa po potrebi tudi na končni progi vse do ustavitve parne proge leta 1965. Od tam so ga premestili v Titanov dioksid, kjer pa se ni dobro počutil, zato je prosil za premestitev v ferosulfatno linijo.

Pa tudi to so potem zaustavili. Ostala je še obstoječa valjarna, kjer je delal vsako delo, ki je bilo potrebno. Od leta 1968 je bil tam skupinovodja. V Metalurgiji je bil zelo zadovoljen in tudi priljubljen je bil zaradi svoje resnosti in pridnosti pri delu. „Najbolj cenim iskrenost in poštenje.“

Martin je doma iz Šmartnega v Rožni dolini, kjer ima vikend in tam je najbolj rad.

„Tam je narava res lepa, pod Kunigundo. V potoku, ki teče mimo, sem pričel gojiti ribe, pa ne za ulov, temveč zato, da je v njem življenje.“ Še veliko užitkov v naravi mu želimo.

Tekst in foto: Mira GORENŠEK

Zahvale

Ob boleči izgubi drage žene in mame Nevenke MLAKAR se iskreno zahvaljujemo sodelavcem v Splošni službi, SSS in še posebno g. Murovič Dragangu in g. Brežnik Andiju, za darovano cvetje, izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Vsem in vsakomur posebej še enkrat hvala.

Mož Viktor s sinovoma
Damjanom in Vikijem

* * *

Ob nenadni izgubi sina, brata, svaka, strica Janka KRIVCA se iskreno zahvaljujemo sodelavcem Kadrovske splošne službe, Vzdrževanja, Računovodske službe, predstavnikom Neodvisnega sindikata CC, ki ste ga pospremili na prerani zadnji poti, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč.

Posebej hvala g. Lenartu Horvatiču za ganljive besede pri odprtem grobu.

Mama Anica, sestra Ančka in
brat Stanko z družinama

* * *

Ob smrti dragega moža MAGDALENC Jožeta, se iskreno zahvaljujem upokojencem in aktivnim delavcem Grafike za darovano cvetje in izrečeno sožalje in spremljanje na zadnji poti.

žena Nada
s sorodniki

* * *

Ob boleči izgubi dragega očeta Adolfa JANCA se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za izrečeno in pisno sožalje, darovano cvetje in sveče, ter za vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Sin Adolf
z družino

* * *

Kadrovske novice

Sestavila: Jana Jakob

VSTOPI

Junij 1999

Damjan HRASTNIK, v PE Kemija Celje

Oktober 1999

Barbara SKRABER, pripravnica v Službo za varstvo okolja

IZSTOPI

Od maja do decembra so podjetje zapustili naslednji delavci:

Branko Tajnšek, Franc Tovornik, Mihael Sevšek, Boštjan Grzinčič, Nineta Majcen, Janko Krivec, Marcel Vodovnik, Frančiška Hudej, Franc Jus in Anton Guček.

PREMESTITVE

Julij 1999

Danijela Podlesnik, iz uprave podjetja v službo za organizacijo, plan, analize in revizijo poslovanja.

Avgust 1999

Zoran Pevec, iz DE Marketing v službo za raziskave in razvoj.

September 1999

Kristina Rebernak iz skupnih služb PE Vzdrževanja v službo kakovosti, Ivan Skledar iz skupnih služb PE Metalurgije v Strokovne službe - prodajalna CC.

November 1999

Aleš Luzar, iz PE Vzdrževanje v Strokovne službe - DE Marketing.

Jubilejne nagrade od maja do novembra 1999

Jubilej 10 LET

Dragica Mihelj - PE Grafika, Janko Kolar - PE TiO₂, Igor Kolenc - PE TiO₂, Robert Repas - PE TiO₂, Anton Kočar - PE Veflon, Aleksander Markovič - PE TiO₂.

Jubilej 20 LET

Slavko Železnik - Strokovne službe, Jože Šumečnik - Kemija Mozirje, Srečko Štancer - PE Metalurgija, Nevenka Arapovič - PE Vzdrževanje, Branko Bodič - PE TiO₂, Irena Rehar - Strokovne službe, Pavle Vučkovič - PE TiO₂, Alojz Novak - PE TiO₂, Majda Sarajlija - PE Vzdrževanje, Ivana Ribič - Strokovne službe, Nedeljko Ristič - PE Metalurgija, Stanko Zajšek - PE TiO₂, Stanko Drogenik - PE TiO₂, Franc Hostnik - Strokovne službe, Marta Breški - Strokovne službe, Miša Ljudmila Fajdiga - PE Vzdrževanje, Anita Hudohmet - DE Marketing, Dušan Žbogar - PE Grafika, Goran Željezič - PE

Vzdrževanje, Žarko Marinčič - PE Metalurgija, Stjepan Ferčec - PE Vzdrževanje, Mehmed Smajlovič - PE TiO₂, Andraž Molnar - Strokovne službe, Stanimir Kikanovič - PE TiO₂, Bahtir Krasniči - PE Vzdrževanje, Jelena Petronjič - PE Veflon, Marija Guček - Strokovne službe, Tomaž Plešec - PE Vzdrževanje, Stanko Pompe - PE Vzdrževanje, Ferdinand Frece - PE Kemija Celje, Boro Marjanovič - PE Vzdrževanje, Rajko Jelisivac - PE TiO₂, Cvetka Milošević - Strokovne službe, Cvetko Kovačič - PE Metalurgija, Rozalija Žavski - Strokovne službe, Viljen Jevšenak - PE Grafika, Aleksander Markovič - PE Grafika, Janez Senica - PE TiO₂, Roman Debeljak - PE Vzdrževanje, Osman Garagič - PE TiO₂, Vlasta Emeršič - PE Vzdrževanje, Milica Milovanovič - Strokovne službe, Mile Markovski - PE Metalurgija, Vojo Dukič - PE Vzdrževanje, Ivan Juhas - PE TiO₂, Karmen Rajer-Kanduč - Strokovne službe.

Jubilej 30 LET

Dragan Božičič - PE Metalurgija, Zofija Rebernak - Strokovne službe, Martin Vodeb - PE Metalurgija, Zlatka Šolman -

Strokovne službe, Alojz Serdinšek - PE TiO₂, Danica Novak - PE Veflon, Olga Muzej - Strokovne službe, Dušan Horvat - PE Grafika, Zofija Pajovič - Strokovne službe, Ana Ramšak - Strokovne službe, Drago Voga - PE Kemija Celje, Ana Pogljajen - Strokovne službe, Terezija Pavič - PE Grafika, Alojz Ojsteršek - PE Metalurgija, Helena Umek - Strokovne službe, Jože Komplet - PE Vzdrževanje, Henrik Jelen - Strokovne službe, Duro Keres - Strokovne službe, Vili Ljubič - PE Veflon, Milan Pavlinec - Strokovne službe, Pavel Šuhel - Strokovne službe, Dušan Selšek - PE Vzdrževanje, Anton Guček - Strokovne službe, Dragoljub Barbulovič - PE TiO₂, Sonja Tratnik - Strokovne službe, Vojko Martinu - PE TiO₂, Nada Mirkovič - DE Marketing, Ivan Topolovčan - Kemija Celje, Srečko Cvirn - PE Vzdrževanje, Janez Goršek - PE Veflon, Albin Košak - PE Vzdrževanje, Magda Oprešnik - PE Grafika, Štefan Orličnik - PE Vzdrževanje, Ivan Pecko - PE Vzdrževanje, Stanko Oprešnik - PE Vzdrževanje, Breda Zaveršek - PE Vzdrževanje.

Vsem jubilarantom iskreno čestitamo!

Nove zdravstvene kartice

Decembra 1999 smo začeli prejemati nove zdravstvene kartice, ki jih izdaja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Kartico uporabljamo za uveljavljanje pravic za obvezno in dodatno zavarovanje, razen, če nismo dodatno zavarovani pri Adriatic-u.

Obvezno zavarovanje

* Kartico zdravstvenega zavarovanja, ki ste jo nekateri že prejeli, drugi jo boste prejeli do konca leta ali do septembra 2000, prejmete po pošti kot vrednostno pismo, v katerem je tudi priložena knjižica z navodili in odtisnjenim datumom veljavnosti.

Če zavarovanec izgubi kartico, mora sam na Zavod, kjer bo podpisal **izjavo** da je kartico izgubil, plačati mora 1.500,00 SIT in nato dobi kartico v dveh do treh tednih.

Za ta čas mu Zavod izda začasno potrdilo.

Opožoriti vas moramo, da v zvezi z zavarovanjem, v podjetju ostanejo vse aktivnosti, kot doslej. To pomeni, da boste morali za vsako spremembo dostaviti osebni dokument (osebna izkaznica, potni list, rojstni list, poročni list, bivalno vizo...) v kadrovsko splošno službo, soba števil. 3.

Dodatno zavarovanje

Za dodatno (dopolnilno) zavarovanje je pri Zavodu ustanovljena Vzajemna zdravstvena zavarovalnica d.v.z., ki je avtomatično prevzela vse zavarovance, ki so imeli zdravstveno zavarovanje (PZZZ).

Zavarovanci, ki so dodatno zavarovani pri Adriatic-u, pa bodo pri tej zavarovalnici še naprej koristili storitve iz tega naslova. Seveda pa bodo morali za uveljavljanje pravic pri zdravnikih oz. v lekarnah imeti obe kartici. (kartico ZZS in Adriatic-ovo kartico za dodatno zavarovanje oz. plačilo zdravil).

Jernej OZIS

Naši pohodi

Krvavec, 19. 6. 1999

Pričetek poti pri koči na Krvavcu, dalje na vrh. Spremljali so nas gorski tekači, ki so imeli ta dan organiziran vsakoletni tek na Krvavec. Na vrhu ogromna kotanja, podobna kraterju, služi za zbir vode za umetno zasneževanje. Pot se je vila dalje po grebenu, nato smo se spustili v dolino Korošice, seveda z obveznimi pikniki. Končni cilj je bil pri spodnji postaji žičnice na Veliko Planino.

Škrlatica, 17. 7. 1999

Eden lepših vzponov, kljub naporni hoji. Krenili smo zgodaj jutraj iz doline Vrat. Pot se je sprva vila po vlažnem gozdu, sledilo je grmičevje, gorska trava in dolgo strmo melišče, da ti je pogled nanj jemal sapo. Zatem vstop v skalo.

Drugi del pohodnikov na vrhu Triglava

Oborožili smo se s čeladami, pospravili palice in v steno. Nekaj varoval na začetku, nato „prosto plezanje“. V ozki navpični špranji so se nam skoraj zagozdile zadnjice. Po uspešno premagani strmini smo prispeli na vrh, kjer so se preganjale megle. Pogled naokoli se je odstiral zdaj tu, zdaj tam. Previden spust navzdol. Na melišču so si ovce privoščile obrok hrane, sestavljen iz vlijen iz vsebine nahrbtnikov, katere so

planinci pustili spodaj. Povratak v Vrata je bil precej vesel, saj smo vsi srečno prispeli, eni v tandemu, drugi brez.

Kampiranje v Soči, 13.-15. 8. 1999

Dež nam ni jemal poguma. Namesto v hrib smo zato zavili v Trentarski muzej, vreden ogleda. Za vsakim dežjem posije sonce, tako je tudi nam posijalo, ko smo prišli iz muzeja. V kampu Soča smo postavili šotore in skupno kuhinjo s kotlom. Naslednji dan smo se eni povzpeli na Mangrt, drugi na Bovški Grintavec. Zvečer so nam skoraj otredeli vratovi, saj smo opazovali komete, ki so švigali po nebu. Tudi družabne igre so bile na sporedu, katerih posledica je bila mokra obutev. Nedelja je bila pestra, saj je ena skupina odšla na rafting, druga na ogled slapa Boke.

Triglav, 21. in 22. 8. 1999

Tradicionalni pohod na očaka se je tokrat pričel v dolini Trente. Pot je bila zanimiva, saj marsikdo tod še ni hodil. Prva planinska postojanka je bila Tržaška koča na Doliču, zavita v meglo. Tu smo se ločili, saj je ena skupina pohitela naravnost na vrh, druga skupina pa proti Planiki, koder nas je zaradi megle spremljal občutek, kot da hodi-

korita, slapove in čudovite oblike skal (slonček). Veselje, pesem in smeh so nas spremljali do cilja.

Košuta, 18. 9. 1999

Tako kot je avtobus sopihal v hrib, je to čez čas doletelo tudi nas. Ustavili smo se pri pastirskem stanu, kateri je k sreči bil ograjen, saj bi sicer konji namesto nas pojedli malico. Do Velikega vrha smo šli skupaj, nato se je ena skupina napotila do Doma na Kofcah, druga pa v novo strmino na Kladivo. Od Doma na Kofcah smo zopet skupaj krenili proti Jelendolu. Da ne pozabim, tudi ovce po kočah so rade urejene (bela, mehka volna kot puh, nalakirani parklji, našminkan gobček). Avtobus je iskal nas, mi pa njega, a vendar smo se našli.

Litija - Čatež, 13. 11. 1999

To je edini od pohodov, kjer se pohodniki razkropimo, saj v množici, ki spremlja pohod, drugače niti ne gre. Letos je bila rekordna udeležba tako za nas (dva avtobusa), kot tudi za ostale udeležence (20.000).

D. M.

Razpored izletov in prireditev PD Grmada v letu 2000

8. Januar	1 dan Osankarica
15. Januar	1 dan Smrekovec - spominski pohod Dušana Krajca
19. Februar	1 dan Menina Planina
— Februar	2 dni Kredarica (Triglav)
— Marec	1 dan Raduha
— Marec	2 dni Korošica (Ojstrica)
24. April	1 dan Slavnik-Ankaran-Škočijanske jame
30. april	Kresovanje na celjski koči
1. Maj	Prvomajski shod na celjski koči
20. Maj	1 dan Blegoš
17. Junij	1 dan Špik
23.-25. Junij	3 dni Taborenje v taboru Vipota pri celjski koči
22. Julij	2 dni Viš (Italija)
11.-15. Avgust	5 dni Kampiranje v dolini Trente (CAMP SOČA)
19. Avgust	2 dni Triglav
16. September	1 dan Storžič
14. Oktober	1 dan Pohod Šentjur - Celjska koča na kostanjev piknik pri celjski koči
11. November	Pohod Litija - Čatež
23. December	Zimsko/nočni pohod s svetilkami na Celjsko kočo

Pohod s svetilkami in Gruzijški čaj na Celjsko kočo bo v soboto, 18. decembra 1999 izpred Gasilskega doma v Zagradu ob 17.00 uri.

mo po luni. Ko smo se približevali Planiki, smo z vrha Triglava zaslišali glasbo. To je bil naš „ansambel Triglavski odmev“, ki je tudi v večernih urah pripomogel k razpoloženju v koči. Naslednji dan je še druga skupina odšla čez Mali Triglav na vrh in nato čez triglavsko Škrbino nazaj na Planiko. Povratak mimo Vodnikove koče - Voje v Staro Fužino. Od izvira Koritnice, koder nas je peljala pot, smo občudovali

Ustanovili Golf klub

Golf je najmnogičnejši individualni šport na svetu hkrati pa je to zelo družabna igra. Na svetu se vsako leto poveča število igralcev na nekaj tisoč. Prve korake v športu sem naredil že ko sem shodil na igrišču Skalna klet. Med nogometom in golfom pa je bilo še veliko športov, ki so mi pri srcu še danes. Golf je med vsemi športi zavzel prav posebno mesto morda prav zaradi tega, ker v njem ni pomembna samo moč in mladost, temveč predvsem glava.

Pred sedmimi leti sem bil povabljen na golf turnir firme „Union carbide“, ki je svoje partnerje povabila na Brione na partijo golfa.

Igra, predvsem pa obnašanje igralcev na terenu, me je prevzela in stopil sem v svet golfa.

Začetek je bil kar malce težak, saj sem kmalu spremenil mišljenje in ugotovil, da igra ni za „penzioniste“ in da zahteva veliko več kot mahanje s palico in da s sobotno partijo „mini“ golfa z otroci nima nobene podobnosti. Sledil je tečaj, izpit, tekmovanja in nato ugotovitev, da je dolgčas, če nimaš na igrišču partnerja. Nekaj se jih je našlo kar v Cinkarni in od tod ideja, da ustanovimo GOLF KLUB.

Klub je bil ustanovljen v septembru 1999 in je v teh nekaj mesecih že vključil pod svoje okrilje nekaj članov, ki so uspešno opravili izpit. V decembru bo klub v Lipici organiziral tekmo, ki bo štela tudi kot uradna tekma za izboljšanje HCP-a.

Tisto, kar je najpomembnejše in najbolj sporno je to, da vadbišče za golf želimo narediti na deponiji v Bukovžlaku, ki je bila do danes zapuščena in se na njej ni ničesar dogajalo. Kot je to že v navadi, se takoj po tem, ko pade pobuda, najde tudi nekaj drugače mislečih, kar pa nas ne bo zaustavilo pri nadaljnjem delu.

Na vadbišču bomo uporabili mešanico humovitov in herbicide „BASF“ in „DOW AGROSCIENCE“ in tako ob zatavljanju površine planiramo tudi razvojno delo naših agronomov ter uporabo izkušenj pri trženju Humovitov na ostalih golf igriščih.

Sosednja Avstrija ima danes 110 igrišč za Golf, v Sloveniji pa imamo trenutno le 5 igrišč, zato pričakujemo v naslednjih letih podoben „boom“ kot smo ga beležili nekaj let nazaj v tenisu, ki je prav tako leta nazaj veljal za aristokratski šport.

Vsem Cinkarnarjem veliko sreče v letu 2000 z željami, da se po dolgi in lepi zimi srečamo na ozelenem golf vadbišču v Bukovžlaku.

Predsednik GOLF KLUBA
Cinkarna Celje
Borut SEDOVNIK

VADBENO IGRIŠČE

MALI NOGOMET

Vstopili v drugo ligo

Ekipo Cinkarne - TiO₂ je v 3. nogometni ligi zasedla odlično drugo mesto in s tem seveda napredovala v drugo nogometno ligo. Kaj lepšega bi si lahko igralci in vodja ekipe želeli, kot dosežen uspeh. Poudarjam, da je bilo ta rezultat zelo težko doseči, ker so nas v ekipi spremljale poškodbe igralcev, še posebej ključnih igralcev. Kot vodja ekipe mi je žal, da nismo imeli več gledalcev s strani zaposlenih Cinkarnarjev, ker je velikokrat uspeh ekipe odvisen od pomoči občinstva.

Zdaj, ko čakamo na nastop v drugi ligi, bi želeli, da tudi dostojanstveno predstavljamo ekipo Cinkarne - TiO₂, seveda je naš cilj napredovanje v 1. ligo. Zahvaljujemo se soigralcem za požrtvovalno in prizadevno igranje, športno obnašanje in prijateljsko igro. Posebej se zahvaljujem posameznim igralcem, ki so s svojim profesionalnim znanjem prispevali k vrhunskemu uspehu celotne ekipe, to je golmanu Dragu Horvatu in igralcem Budimirju Nikoliču, Najli Avdiču, Milanu Repincu, Izi Eminiču, Aleksandru Arhu, Krunu Stjepiću, Mehmedu Smajloviču, Gregorju Kovačiču in Tomažu Kaču.

Stojijo: S. Plivac, M. Smajlovič, N. Avdič, B. Nikolič, Andrija Pajovič (zvesti gledalec);
čepijo: Denis Plivac (najmlajši gledalec), A. Arh, T. Kač, M. Repinc, G. Kovačič in golman D. Horvat. Manjka ključni igralec Izo Eminič.

Ekipo Cinkarna - TiO₂ bomo poskušali pojačati z enim ali dvema igralcema, to bo odločila celotna ekipa na zaključnem sestanku.

Posebno priznanje dajem najboljšemu strelcu Gregorju Kovačiču in najboljšemu igralcu Milanu Repincu.

Ob koncu v svojem imenu in imenu ekipe voščim vsem zaposlenim vesel Božič in srečno novo leto 2000.

Vodja ekipe
Safet PLIVAC

Naš časopis praznuje

Prva številka Cinkarnarja je izšla 1. marca 1954

CINKARNAR

Glasilo Cinkarne Celje

Leto 1. Celje 1. marec 1954 Štev. 1

Ob prvi številki našega „Cinkarnarja“

Nejasnosti in dostikrat ugibanja, ki se pojavljajo v zadnjem času v zvezi z novimi gospodarskimi uredbami, katere dnevno izhajajo in dobivajo zakonsko moč, z namenom dati gospodarstveniku sistemsko novo obliko, katere naj bi ustrezala razvojni fazi, v kateri se nahaja trenutno delavsko samoupravljanje, nas resno opominjajo na našo nezadostno razgledanost, na naš nizko nivo splošne izobrazbe. Večina naših ljudi ni v stanju dojeti niti osnovnih potoč, ki so narekovale izdajo cele vrste uredb z zakonsko močjo in katere že stopajo v veljavo ter so za vse nas življenjsko važne.

V novem sistemu bodo prešli kolektivni več pooblastil, kot so jih imeli do sedaj, istočasno pa so postavljene pred nas tudi večje naloge, in kar je glavno, materialna odgovornost (uredba o plačnem fondu). Vse to nas bo prisililo več misliti, dajati predloge, skratka sodelovati aktivno in postati dejanski gospodar podjetja.

Vse zgoraj navedene okoliščine, ki nastopajo z uvedbo novega gospodarskega sistema, bodo zahtevale najtesnejše sodelovanje celotnega kolektiva in pa povezavo slehernega delavca preko delavskega sveta, sindikalne podružnice do direktorja. Potrebna bo visoka delovna zavest kolektiva in pa primerna raven splošne izobrazbe istega.

Zaradi posebne strukture in pa tudi razsežnosti našega podjetja, bomo samo z osebno propagando in pa preko pododborov sindikata le s težavo dosegali uspehe.

Z izdajanjem našega lastnega glasila „Cinkarnarja“, katerega prvo številko prebiramo danes, pa upamo, doseči uspeh in se približati hitreje zgoraj opisanemu cilju.

Naš „Cinkarnar“ nam bo tolmač dogajanj in izprememb na gospodarskem polju, predvsem tistih, ki bodo zadevale našo gospodarsko dejavnost in nas postavljale pred nove naloge, ali pa nam prinašale nova pooblastila. Stremeti moramo za tem, da bodo vsi prispevki objavljeni v našem listu, pisani v takem slogu, da bodo razumljivi in dostopni vsakemu delavcu.

Preko „Cinkarnarja“, bo kolektiv obveščen o skiciranih DS in UO s posebnim komentarjem. Nerešene probleme pa bo DS dajal preko „Cinkarnarja“ kolektivu v diskusijo. Naš „Cinkarnar“ bo torej utrjeval prepotrebno vez med organi delavskega samoupravljanja in kolektivom. Na ta način bodo že vnaprej odpadale intrige, ki so pogosto uspevale na račun nepoučenosti delavstva.

Stalna rubrika v vsaki številki bo omogočala kolektivu vpogled v celotno komercialno poslovanje, tako na domačem kakor inozemskem tržišču. Vsakokrat objavljenemu poročilu o komercialnem poslovanju, bo sledila problematika z ozirom na stanje cen cinkov in kemikalij v tujini ter o politiki izvoznih koeficientov ter naše lastne cene.

Posebno pozornost moramo posvetiti tarifni politiki v našem podjetju in s tem v zvezi plačilnemu skladu podjetja. O stanju našega sklada za plače bo kolektiv vsakokrat preko „Cinkarnarja“ obveščen v finančnem poročilu, ki ga bomo redno objavljali.

Naši tehnični strokovnjaki se bodo bavili s perečimi problemi, ki bodo nastopili v proizvodnji. Objavljali bodo strokovne članke o naših proizvodnih procesih, ki bodo delavca na preprost način seznanjali s tehnološkim procesom dela, ki ga opravlja ter mu bodo obenem kot pomoč pri polaganju strokovnega izpita.

V vsaki številki moramo obsežno obravnavati probleme higiensko tehnične zaštite (HTZ) oziroma drugače povedano, bavili se bomo s problemi, ki nastajajo okrog zaštite zdravja našega delavca, kar ne moremo nikdar izpušiti izpred oči. V tej rubriki bodo zaželeni predvsem prispevki iz vrst delavstva, ki bodo vereni izraz dejanskega stanja naše HTZ. Obenem pa bomo na ta način gotovo prejeli precej zelo uporabljenih predlogov za izboljšanje zdravstvenih pogojev, v katerih dela naš delavec.

Sindikalna podružnica bo imela svojo stalno posebno rubriko, v kateri bo poročala o svojem delu in uspehih. V vsaki številki bo objavljala število in pa imena novopristopivših članov „Vzajemne samopomoči“ ter znesek deležev.

Tudi sodna kronika ne bo manjkala v našem listu. Disciplinsko sodišče bo v „Cinkarnarju“ redno poročalo o svojem delu.

Naš pravnik bo redno tolmačil nove urede, ki se bodo nanašale na delovno razmerje oziroma na pravice in dolžnosti, ki izvirajo iz istega, kakor tudi ostale za naše podjetje važnejše urede.

Ker je med članstvom našega kolektiva še mnogo nejasnosti glede pravic, ki jih imajo

isti iz delovnega razmerja in socialnega zavarovanja, v posameznih konkretnih primerih, kot n. pr. hranarina v zvezi s stažem, porodnina, dopusti, izredni dopusti, popusti itd., bo vse te stvari naš „Cinkarnar“ tolmačil v posebnem kotičku „Vprašanja in odgovori“, v katerem bo lahko sleherni član kolektiva prejel pojasnilo na vprašanje, ki ga bo lahko oddal v skrinjico, ki bo v ta namen pritrjena pri obeh vhodih v tovarni.

Manjkala ne bodo poročila naših tovarnikov, ki gojijo telesno vzgojo, o njihovih uspehih in načrtih za bodoče delo. Zato naglašamo vse sekcije, za redno dostavljanje svojih poročil.

Ob koncu prosimo slehernega člana kolektiva za sodelovanje, saj je naš „Cinkarnar“ glasilo nas vseh in ne samo uredniškega odbora ter edino le s prispevki iz vrst celotnega kolektiva bo postal to kar mora biti.

Današnja številka je izšla po zamisli „Uredniškega odbora“, zato prazni isti za nasvete, kritiko in konkretne predloge, tako glede oblike, kakor vsebine našega lista.

Za vsak najmanjši predlog vam bomo hvaležni ter ga bomo sigurno upoštevali, če bo to le tehnično izvedljivo.

Haas

Kako je s cenami naših proizvodov v letu 1954?

Ze lanske leto je večkrat pretela nevarnost, da bo potrebno dvigniti ceno cinku, vendar tega nismo storili ter smo iskali druge virov dohodkov, ki so pokrili izdatke, nastajajoče ob novih uredbah, za katere začetkom leta nismo mogli vedeti.

Za leto smo v splošnem predvidevali, da bomo ali s cenami navzdol. Proti pričakovanju pa smo morali dvigniti ceno cinku in njegovim izdelkom za okoli 20.000 din na ton. Kje so vzroki? Uvozni material se ne more več računati po uradnem tečaju, temveč po prostem tečaju ter je ta tudi osnova za obračun uvoznih faktorjev. Tako stane glina v dinarjih danes skoraj 60.000 din, dočim je v lanskoletnih kalkulacijah izkazana še s 4.600 din. Če bi bila glina brez koeficienta, bi lahko znižali ceno skupno za okoli 217.000.000 dinarjev.

S tem v zvezi je izvozni koeficient na cink, ki krije notranjo ceno samo do višine okrog 120.000 din. V izvozu torej nastopa vedno dinarska izguba ter znaša samo na predvideno izvozno količino cinkovega prahu okoli 100 milijonov dinarjev. Vse to je bilo potrebno pokriti na domačem tržišču, zaradi česar so se cene dvignile.

Domače tržišče nudi materiali po istih cenah ali pa celo dražje od preteklega leta. Tako je dražji koks, žveplena kislina, les itd.

Cinkov koncentrat iz Mežice je obdržal lansko ceno, dočim s Treptu pogodba še ni zaključena.

Kakšne so perspektive? Podjetje je protestiralo proti uvoznim koeficientom in v kolikor bo uspelo koeficiente znižati, bo možno preiti najmanj na stare cene. Če pa uspešno zaključiti s Treptu koncentrat po nižjih cenah, potem bi se bilo celo nadejati, da bomo ali celo izpod starih cen.

Glede kemičnih artiklov je problematika visoka cena v superfosfatu in modri galici,

ker se jima je znižal regres oziroma je pri modri galici popolnoma odpadel (država plača pri regresi namesto kupca določen del, da tako kmetijstvu olajša stroške proizvodnje). Ta dva predmeta pa smo že itak razbremenili s stroški, tako, da smo jima dali žvepleno kislino po nižji ceni. Kolikor pa nabavljamo žvepleno kislino iz „Zorke“, Sabac, mora njeno visoko ceno nositi litopon, za katerega je visoko povpraševanje.

Felician

Anica Kajper:

Našemu topilcu

Temna noč zemljo pokriva,
vsa narava mirno spi,
le topilec ne počiva,
trd korak mu v noč zveni.

Iz daljave in bližine
kliče ga dolžnost vsak dan,
da ustvarja nam dobrine,
izvršuje letni plan.

Trdo on pri peči dela,
pot obliva mu telo,
nikdar ni obleka cela,
cink tekoči vžiga jo.

Gube mu obraz zorale,
hrapav roke je prijem,
besede trde so postale
v nenehni borbi za izplen.

Vendar izgled te divji moti,
pod njim se skriva človek naš,
ki trdno gre po naši poti,
ki cilj mu dobrobit je naš.

Vse najboljše

Ta porumeneli list na levi je preslikava 1. strani prve številke Cinkarnarja, ki letos praznuje 45. rojstni dan. Rodil se je v času izgradnje takratne nove države in pričetka delavskega samoupravljanja. Predstavljal je vez med organi delavskega samoupravljanja in kolektivom. Namen je bil takšen, kakršen je še danes, trdneje povezati zaposlene v skupno družino, v kateri imajo vsi isti cilj in vero v skupno prihodnost.

Cinkarnar piše našo skupno zgodovino. Zapisani so vsi dogodki, naši jubileji, prenove, zgodovine obratov, zgodovina tovarne. Hkrati pa se piše tudi dobro ime našega podjetja, naša kultura in tradicija. Sicer pa je Cinkarnar vedno berljiv, ker obravnava teme, ki so nam zaposlenim najbližje. In to je tudi njegovo večno poslanstvo.

Dolgo se je ohranil, ohranil je isto ime in enako vsebino. Mogoče bo kdaj v prihodnosti prerasel v kaj večjega, boljšega, sodobnejšega. Če tudi bo tako, bo teh 45 let ostalo zapisanih prihodnjim rodovom, če bodo želeli kaj brskati po njih.

Vse najboljše in še mnogo let!

Urednica

Izdajatelj, naslov uredništva in tisk časopisa Cinkarnar:

Cinkarna, metalurško-kemična industrija, Celje, Kidričeva 26, p.p. 1032, telefon: 063 33112, fax: 063 37133.
Urednica Mira Gorenšek.

Od 1. marca 1954 do 31. decembra 1999 je bilo izdanih 290 številk časopisa Cinkarnar.